

Zespół redakcji Wieści Światowe jest apolityczny, nie uprawia polityki i nie jest zależny w żaden sposób od jakiegokolwiek władzy, ale zobowiązany jest na podstawie ustawy prawo prasowe do służenia społeczeństwu i państwu, odpowiadając na listy i wyjaśniając sprawy dotyczące Czytelników

Polska pomoc dla Ukrainy po zniszczeniu tamy na Dnieprze

Ciąg dalszy s.56

Polski rząd wspiera suwerenność Mołdawii

Ciąg dalszy s.56

Zapraszamy na:

www.facebook.com/wiesciswiatowe.pl

Czytaj bezpłatnie na:

www.wiesciswiatowe.pl

WIEŚCI ŚWIATOWE

cena
11,00 zł

Nr 07 (131) 01 lipca 2023 miesięcznik

ISSN 2299-5013

Aeroklub Włocławski - loty szybowcowe

Ciąg dalszy s.45

Projekt budowy samolotu o napędzie hybrydowo-elektrycznym

Ciąg dalszy s.41

Ecovita –cenna inicjatywa ekologiczna podjęta przez uczniów

Ciąg dalszy s.39

Co o udarach mogą nam powiedzieć skrzepliny?

Ciąg dalszy s.36

XXVI Dni Lubrańca 2023

Ciąg dalszy s.3

Przełom w leczeniu stwardnienia rozsianego

Ciąg dalszy s.52

Przepływy turbulentne w sercu reaktora jądrowego

Ciąg dalszy s.22

Implanty medyczne będą drukowane na ZUT

Ciąg dalszy s.34

Dlaczego istnieją bagna i jak wyglądałby świat bez nich?

Ciąg dalszy s.30

Radio DAB+ Co to jest?

Ciąg dalszy s.70

Blokowanie rozwoju energetyki słonecznej

Ciąg dalszy s.74

Elektryczny Mustang ...

Europejskie kasyno online
— aspekty prawne

Studentki Nobel za
nowatorską protezę kończyn

Poland Garros 2023

Ciąg dalszy s.2

Ciąg dalszy s.64

Ciąg dalszy s.57

Ciąg dalszy s.60

Studencki Nobel za nowatorską protezę kończyny

Wymyślił ją Michał Cichowicz, doktorant z Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie. Za swoje rozwiązanie zdobył „Studenckiego Nobla” w XIV edycji ogólnopolskiego konkursu, organizowanego przez Niezależne Zrzeszenie Studentów.

badań, przede wszystkim jednak za pracę nad nowatorską protezą kończyny dolnej.

Wynalazek Michała Cichowicza, w przeciwieństwie do tradycyjnych tego typu urządzeń, jest ruchomy. Przy pomocy elektrod EMG, odbiera sygnały od ludzkich mięśni, przez co proteza reaguje i porusza się podobnie do prawdzi-

studiów (Automatykę i Robotykę, Elektrotechnikę, Mechanikę i Budowę Maszyn), obecnie uczy się na kolejnym (Inżynieria Chemiczna i Procesowa) – robi również doktorat.

Niezależne Zrzeszenie Studentów to organizacja, która wspiera kulturalny, naukowy i społeczny rozwój studentów. Powstała w 1980

„Studenckiego Nobla” wręczono w 10 kategoriach, takich jak między innymi sztuka, nauki techniczne czy fizyka i astronomia. Reprezentant szczecińskiej uczelni otrzymał statuetkę w kategorii 3W – czyli woda, wódór, węgiel. Został uhonorowany za całokształt swoich

wej kończyny. Dzięki systemowi sprężyn, możliwe jest ustabilizowanie ruchu urządzenia, także przy poruszaniu się po nierównym terenie.

Michał Cichowicz otrzymał statuetkę i 5 tys. złotych. Zwycięzca skończył na ZUT trzy kierunki

roku, w wyniku wydarzeń i strajków robotniczych. Jej cel to aktywizacja środowiska studenckiego i budowanie społeczeństwa obywatelskiego.

(as)

Więcej na: <https://liderzyinnowacyjnosci.com/>

WIEŚCI ŚWIATOWE I Ns.Rej.Pr 11/17

Redaktor naczelny : dr n. hum. Ryszard Milewski, z-ca red.nacz. mgr Agnieszka Sakra. Zespół redakcyjny: inż. Cezary Sakra, mgr Edwige Pietruch (stała korespondentka z Paryża), Tadeusz Połatyński. Adres redakcji: ul. Świerkowa 1, 64-520 Obrzycko. Kontakt : tel. 606559313, mail : milew@wp.pl Wydawca : Wydawnictwo STOKROTKA, mgr Agnieszka Sakra, ul. Świerkowa 1, 64-520 Obrzycko, tel. 606559313. Postanowienie SO : sygn.akt I Ns. Rej. Pr. 146/12. Druk wykonano : Wydawnictwo STOKROTKA, mgr Agnieszka Sakra, ul. Świerkowa 1, 64-520 Obrzycko.

Redakcja nie zwraca otrzymanych materiałów, oraz zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów i listów. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń, reklam, listów.

XXVI Dni Lubrańca 2023

Uroczystości obchodzimy z różnych okazji ogólnie możemy powiedzieć, że są to święta; a ściślej – święto na daną okoliczność mające swój niepowtarzalny splendor, charakter. Święta dzielimy na: prywatne i publiczne. Z publicznych to wyróżniamy przede wszystkim: państwowe, regionalne, lokalne np. gminne, których organizacja też należy do zadań własnych gminy, i dlatego organizowane są właśnie przez gminy. A wszystko ma na celu podkreślenie własnej obecności w swojej małej ojczyźnie, pokazania dziedzictwa kulturowego swojej przeszłości i obecności, zakomunikowania wszem i wobec, że tutaj istniejemy, żyjemy, i jest nam dobrze, wspólnie się bawimy i w życiu codziennym wspólnie sobie pomagamy..

I taka właśnie, bardzo duża i perfekcyjnie zorganizowana uroczystość pod nazwą **XXVI Dni Lubrańca** odbyła się w dniach od **02 do 04 czerwca 2023** w **Lubrańcu**

Korowód Parady Młodości ulicami Lubrańca prowadzi straż pożarna.

Orkiestra Dęta na czele Korowodu Parady Młodości.

Gospodarz uroczystości burmistrz Lubrańca Stanisław Budzyński i gość specjalny sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Rzeczypospolitej Polskiej Anna Gembicka biorą udział w Paradzie Młodości.

Zupełnie młodzi.

Trochę starsi.

I jeszcze starsi.

Poszczególne grupy Parady Młodości
zaznaczają swoją indywidualność
na niesionych banerach.

Szyki Parady Młodości
dobre wiekowie.

Tył pochodu Parady Młodości
zabezpiecza policja.

Korowód Parady Młodości wchodzi
na teren rekreacyjny Nad Dunajem.

Mistrzynie puszczania baniek mydlanych prezentuje sztukę.

Gospodarz uroczystości burmistrz Lubrańca Stanisław Budzyński i gość specjalny sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Rzeczypospolitej Polskiej Anna Gembicka prezentują klucz do symbolicznych bram miasta.

Gospodarz uroczystości burmistrz Lubrańca Stanisław Budzyński i gość specjalny sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Rzeczypospolitej Polskiej Anna Gembicka przekazują młodzieży klucz do symbolicznych bram miasta.

Widok ogólny, teren rekreacyjny
Nad Dunajem.

Wata na patyku
ma wzięcie.

Młoda artystka
solo na scenie.

Zupełnie młody zespół artystyczny.

Zespół artystyczny Średniacy z Lubrańskiego Centrum Dziedzictwa Kulturowego.

Mistrz hulajnogi
Kamil Karpiński
- prezentacja
przed startem.

Mistrz hulajnogi Kamil Karpiński
wykonuje salta obrotowe
z hulajnogą nad głową.

(pow. Włocławek). Było to każdego kto miał co obecnych i zachęcając do wspólnego świętowania, wspominał też, że **Lubraniec 514 lat** temu mieszkańcy gminy, a zaprezentować. Wspólnie spotykamy się na **Dniach Lubrańca już 26. raz**, otrzymać prawa miejskie.

A co było w programie Dni Lubrańca? Program był bardzo bogaty i atrakcyjny, organizator pomyślał o każdym – zaczynając od najmłodszych. No i przekazał młodzieży **klucz do symbolicznych bram miasta**. Głos zabrała również Anna Gembicka, sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi i zaznaczyła m.in., że święto gminy jest okazją do podkreślenia jak bar-

Brama wjazdowa na teren Zespołu Szkół w Marysinie jest dobrze pilnowana.

Wejście główne do budynku Zespołu Szkół w Marysinie.

dzo ważne są dla nas nasze małe ojczyzny, w których każdego z każdym coś łączy i wspólnie pracujemy dla wspólnego dobra.

Program święta gminy Lubraniec był bardzo kolorowy, zachęcający i obiecujący. Pierwszy dzień święta Lubrańca (02 czerwca 2023, piątek) rozpoczął się już o godzinie **9.00 rano Paradą Młodości**; pochod młodości przemaszerował ulicami Lubrańca. Czoło pochodu prowadziła straż pożarna i orkiestra, a ostatnie szeregi zabezpieczała policja.

Od godziny 9.40 na terenie rekreacyjnym nad Dunajem po wmaszerowaniu Parady Młodości rozpoczął się blok sportowo-rozrywkowy w którym swoją tożsamość prezentowały różne zespoły wokально-taneczne szkół i przedszkoli z terenu gminy Lubraniec, oraz soliści LCDK. Było też wiele darmowych atrakcji, takich jak: zabawy integracyjne prowadzone przez animatorów, malowanie twarzy, brokatowe tatuaże, kolorowe warkoczki oraz gry i zabawy przy użyciu sprzętu animacyjnego, itp. Bardzo emocjonujący był też pokaz na rampie jazdy na hulajnodze w wykonaniu mistrza hulajnogi Kamila Karpińskiego. Młody człowiek hulajnogą wykonywał różne triki i salta obrotowe jak w cyrku.

A dla kilka metrów dalej dla zainteresowanych były też tak zwane dmuchańce czy jak kto woli dmuchane wesołe miasteczko; na placu była też wata cukrowa na patyku, itp. Natomiast o 16.00 rozpoczął się otwarty turniej siatkówki plażowej o Puchar

Ładne kobiety, a do tego jeszcze
uprzejme i uśmiechnięte.

Ochrona też czuwa
nad porządkiem.

Wesołe miasteczko cieszy się
zainteresowaniem.

Burmistrz Lubrańca Stanisław Budzyński uroczystie otwiera XXVI Dni Lubrańca 2023.

Na scenie młody talent - MAJA.

Młody talent z Zespołu Szkół w Marysinie.

Młodzi artyści na scenie.

Na scenie zespół: W pół do Bluesa.

Można dobrze zjeść, usiąść przy stoliku, schować się pod parasolem przed nadmiarem słońca, i jeszcze posłuchać artystów na scenie.

Prezentacja broni.

Niektórzy zastanawiają się,
czy dobro powraca.
A no, powraca.

Burmistrza Lubrańca.

Bardzo interesujący był również drugi dzień Dni Lubrańca przypadający w sobotę trzeciego czerwca. O godzinie 9.00 rozpoczął się turniej orlików o Puchar Burmistrza Lubrańca (boisko Orlik przy LO w Lubrańcu). Impreza odbyła się na terenie przy ZS im. Marii Grodzickiej w Lubrańcu-Marysinie.

O godzinie 17.00 **burmistrz Lubrańca Stanisław Budzyński** oficjalnie otworzył **XXVI Dni Lubrańca**. Następnie były występy lokalnych artystów i konkursy z nagrodami. O 18.00 zaprezentował się zespół **W pół do Bluesa**, a o 19.30 rozpoczęły się kolejne konkursy z nagrodami. No i wtedy były już na scenie kolejne zespoły (**Szpilki, Wac Toja**), a o 22.00 rozpoczęła się dyskoteka z DJ Delesiem. Dla pełnego obrazu trzeba również dodać, że w trakcie imprez czynne były na miejscu różne stoiska i mała gastronomia, oraz wesołe

miasteczko, i wiele wiele innych atrakcji. No cóż, trzeba było wspólnie świętować aby się przekonać i zobaczyć.

Trzeci dzień świętowania charakteryzował się przede wszystkim rywalizacjami sportowymi. **II bieg Lubraniec na 5** (teren rekreacyjny nad Dunajem). Biuro zawodów funkcjonowało od 8.30 do 10.30 (muszla koncertowa). O godzinie 11.00 był start biegu głównego. O 13.00 rozpoczęły się biegi towarzyszące. A turniej w badmintonie o Puchar Burmistrza Lubrańca odbył się na sali LO w Lubrańcu.

Ostatnia rywalizacja sportowa rozpoczęła się o 14.00, a był to turniej tenisa stołowego o Puchar Burmistrza Lubrańca i odbył się na sali PSP w Lubrańcu.

Organizatorami **XXVI Dni Lubrańca 2023** była Gmina Lubraniec i Lubranieckie Centrum Dziedzictwa Kulturowego.

Obiektywnie należy zauważyć, że **XXVI Dni**

Lubrańca 2023 zorganizowane były perfekcyjnie, ludzie świetnie bawili się, a nad całością czuwała: policja, straż pożarna, ochrona, był też punkt medyczny w którym można było otrzymać pierwszą pomoc, gdyby zaistniała taka potrzeba. Ale było grzecznie, spokojnie, i radośnie.

Jednym słowem gospodarz XXVI Dni Lubrańca 2023 burmistrz Lubrańca Stanisław Budzyński perfekcyjnie zadbał i pomyślał o wszystkim i wszystkich.

I na tym w zasadzie można byłoby zakończyć reportaż z **XXVI Dni Lubrańca 2023**, ale dla bardziej zainteresowanych wynikami rywalizacji sportowych podajemy również wyniki, które otrzymaliśmy od organizatora.

3 czerwca 2023 roku rozegrany został turniej orlików o Puchar Burmistrza Lubrańca. W wydarzeniu udział wzięły cztery drużyny z naszego

Na uboczu stał w pogotowiu
zespół strażaków.

regionu. Po pasjonującej walce zwyciężyli młodzi piłkarze Unii Gniewkowo, którzy wyprzedzili reprezentantów MGKS Lubraniec, Dębu Bąkowo i Football Academy Włocławek. Puchary oraz medale wręczyli burmistrz Lubrańca Stanisław Budzyński, przewodniczący RM w Lubrańcu Piotr Sławianowski, radny RM Piotr Krygier oraz prezes MGKS Jan Marciniak. Uczestnikom rozgrywek gratulujemy przede wszystkim zaangażowania, zapалу oraz sportowej pasji.

XXV Dni Lubrańca - turniej orlików o Puchar Burmistrza Lubrańca Turniej Orlików - wyniki:

1. MGKS Lubraniec I
2. Dwunastka Włocławek
3. MGKS Lubraniec II
4. Łokietek Brześć Kujawski
5. Wicher Wielgie

XXV Dni Lubrańca - turniej tenisa ziemnego o Puchar Burmistrza Lubrańca

W ramach 25. Dni Lubrańca na kortach przy PSP im. Alek-

sandra Kamińskiego, rozegrano otwarty turniej tenisa ziemnego o Puchar Burmistrza Lubrańca. Po kilkugodzinnej rywalizacji zwyciężył Radosław Sobieraj, drugie miejsce zajął Sebastian Sadziński, podium uzupełnił Dariusz Goliński, na dalszych lokatach uplasowali się: Rafał Kamiński i Michał Galus. Zwycięzcom okazałe puchary wręczył i gratulacje złożył burmistrz Lubrańca Stanisław Budzyński.

XXV Dni Lubrańca - impreza w Marysinie

Popołudnie drugiego dnia, święta naszego miasta upłynęło pod znakiem muzyki. Energetyczny rock, klasyka polskiego bigbitu, disco polo, a także hip-hop, wszystkie te gatunki znalazły swoje miejsce na scenie 25. Dni Lubrańca.

Przed publicznością na terenie przy Zespole Szkół im. Marii Grodzickiej w Lubrańcu Marysinie wystąpili: Heaven Rock, Lubranieckie Gitary, Andre, i Qbik. Pewną ciekawostką był

występ Vanessy Power, która prezentowała swoje umiejętności taneczne.

Dużą popularnością cieszyły się stoiska z regionalnymi specjalnościami, zaaranżowane przez panie z KGW w: Sarnowie, Krowicach, Lubrańcu Parcelach, Zgłowiączce i Wiktorowie. Nieśamowite wrażenie na przybyłych zrobił pokaz ratownictwa drogowego w wykonaniu strażaków OSP w Lubrańcu. Tradycyjnie już do dyspozycji gości było również wesołe miasteczko, w którym aż roiło się od różnego rodzaju atrakcji.

Imprezę zakończyła zabawa taneczna z zespołem Silver.

XXV Dni Lubrańca - turniej siatkówki plażowej o Puchar Burmistrza Lubrańca

Jedną ze stałych atrakcji Dni Lubrańca jest corocznie turniej siatkówki plażowej o Puchar Burmistrza Lubrańca. W tegorocznej edycji wystartowało 9 par z terenu pięciu powiatów: włocławskiego, rypińskiego, lipnowskiego, radziejowskiego i

Jedzonko było przepyszne.

aleksandrowskiego, a także z ski miasta Włocławka.

Rywalizacja toczyła się w dwóch grupach (jednej czteroosobowej i jednej pięciosobowej) z których po dwie najlepsze pary awansowały do półfinałów. Następnie zwycięzcy zmierzyli się w meczu o złoto a przegranym pozostawała walka o brąz.

Po porywającym, trwającym ponad 7 godzin turnieju, skład podium wyglądał następująco: III miejsce para: Cieślewicz, Mielcarek z Radziejowa; II miejsce para: Grzędzicki, Błaszczak ze Skępego; I miejsce: para Chłopecki, Markowski z Lipna. Zwycięzcom nagrody wręczyli burmistrz Lubrańca Stanisław Budzyński i prezes MGKS Lubraniec (współorganizator zawodów) Jan Marciniak.

XXV Dni Lubrańca - turniej żaków o Puchar Burmistrza Lubrańca

Wyniki:

1. Zjednoczeni Piotrków Kujaw-

2. MGKS Lubraniec (niebiescy)
3. Gopło Kruszwica
4. Dwunastka Włocławek
5. MGKS Lubraniec (biali)
6. MGKS Lubraniec (czerwoni)

XXV Dni Lubrańca - mecz koszykówki Lubraniec-Brześć Kujawski 4 czerwca 2022 roku w ramach obchodów XXV Dni Lubrańca w hali sportowej Publicznej Szkoły Podstawowej im. Aleksandra Kamińskiego w Lubrańcu odbył się sentymentalny mecz koszykówki, pomiędzy drużynami z Lubrańca i Brześcia Kujawskiego. Wydarzenie, nad którym patronat objął burmistrz Stanisław Budzyński, zainicjowane było przez członków stowarzyszenia Zdrowed. Mecz, choć miał wymiar towarzyski, niepozbawiony był olbrzymiego zaangażowania i poświęcenia charakterystycznego dla sportowej rywalizacji na najwyższym poziomie.

Po rozegraniu czterech kwart odnotowano wynik 52:45 dla

gospodarzy.

Drużyny wystąpiły w następujących składach:

Lubraniec: Marcin Śledziński, Hubert Lewiński, Marcel Nazdrowicz, Wojciech Pabian, Bartłomiej Małkowski, Adam Głowacki, Damian Ważny, Michał Basierski, Robert Wójtowicz, Wojciech Włodarczyk
Brześć Kujawski: Andrzej Katolik, Damian Kuczyński, Michał Olejnik, Michał Skonieczny, Piotr Przybysz, Krzysztof Wawrzonkowski, Bartłomiej Młodecki, Hubert Hybiński
trener: Jacek Jabłoński.

Obu drużynom serdecznie gratulujemy.

XXV Dni Lubrańca - I bieg uliczny "Lubraniec na 5"

Jedną z atrakcji tegorocznych Dni Lubrańca był I bieg uliczny "Lubraniec na 5", wydarzenie współorganizowane przez Gminę Lubraniec i Stowarzyszenie Zdrowed. W zawodach, o Puchar Burmistrza Lubrańca, wystartowało 56.

A nad wszystkim czuwała
MATKA BOSKA.

uczestników. Biegacze rywalizowali, na dystansie 5 km, w czterech kategoriach: 1) - open mężczyzn, 2) - open kobiet, 3) - najlepszy lubrańczanin i 4) - najlepsza lubrańczanka. Po pełnej zaangażowania, pasjonującej walce odnotowano następujące wyniki:

1/.

I miejsce - Sebastian Waszak

II miejsce - Dariusz Kunecki

II miejsce - Robert Pasternak

2/.

I miejsce - Joanna Kalota

II miejsce - Magdalena Klimek

III miejsce - Justyna Czerniak

3/.

I miejsce - Maciej Grudziński

II miejsce - Jakub Sobieraj

III miejsce - Piotr Zufla

4/.

I miejsce - Justyna Czerniak

II miejsce - Małgorzata Jagodzińska

III miejsce - Irena Nowakowska

Wszyscy uczestnicy otrzymali pamiątkowe medale oraz upominki od organizatorów biegu. Zwycięzcy dodatkowo zostali uhonorowani pucharami i nagrodami ufundowanymi przez

burmistrza Lubrańca Stanisława Budzyńskiego. Wszystkim uczestnikom serdecznie gratulujemy osiągniętych wyników i życzymy dalszych sukcesów.

O bezpieczeństwo na trasie dbali druhowie strażacy z jednostek OSP z: Bielaw, Zgłowiączki, Siemnowka, Gołębina, oraz Sarnowa. Smaczne i pożywne posiłki regeneracyjne dla biegaczy i obsługi wydarzenia przygotowały panie z Koła Gospodyń Wiejskich Kazanioki.

Bieg Lubraniec na 5 - biegi dzieci plus wyniki:

<https://elektronicznezapisy.pl/event/8279/results.html>

II bieg uliczny Lubraniec na 5. Fotogaleria cz. 2 - dekoracje zwycięzców;

Wyniki:

<https://elektronicznezapisy.pl/event/8278/results.html>

4 czerwca 2023 roku rozegrano otwarty turniej tenisa stołowego o Puchar Burmistrza Lubrańca. W zawodach wystartowało 10 zawodników, którzy grali systemem "każdy z

każdym". Zwycięzcą okazał się bezkonkurencyjny tego dnia zdobywca 27 punktów Kamil Kruczkowski, który w żadnym z rozegranych spotkań nie stracił nawet seta. Kolejne miejsca na podium zajęli Krzysztof Kordylewski - 24 punkty i Patryk Banasiak - 21 punktów. Na czwartym miejscu uplasował się najlepszy z mieszkańców gminy Lubraniec Arkadiusz Andrzejewski, na którego koncie po rozegraniu dziewięciu spotkań odnotowano 18 punktów. W tej nieoficjalnej kategorii kolejne miejsca zajęli Dawid Brzeziński i Maciej Kwiatkowski. Okolicznościowe puchary zwycięzcom wręczył zastępca burmistrza Lubrańca - Marek Góreczny. Wszystkim uczestnikom gratulujemy sportowej walki i już dziś zapraszamy na kolejną taką imprezę w przyszłym roku.

Dr Ryszard Milewski
Absolwent
Wydziału Dziennikarstwa
i Nauk Politycznych
Uniwersytetu Warszawskiego

Renault Megane EV

– Elektromobilność po Francusku

Jeden z najładniejszych elektryków w Europie Megane EV
czyli Francja elegancja

Kierowcy zawsze kochali Megane za stylistykę i własności jezdne. Każda generacja stawała się atrakcyjniejsza, ale z tym elektrykiem to przesadzili... Megane EV jest ładne!!! Francuska szkoła dizajnu znów dała radę. Nieprzypadkowo zrezygnowano z jakichkolwiek nawiązań do Megane spalinowego!!! A co będzie z Clio? Czy cała gama elektryków pozostanie przy starych nazwach ale tylko nazwach?

Megane EV całkiem elektryczny

Unijna dyrektywa mówiąca o zakazie sprzedaży aut spaliny-
wych od 2035 roku nie nastraja
optymistycznie. Kolejny raz po-

litycy urządzają świat za nasze pieniądze. Chodzi o przymuszenie do elektromobilności czy o ekologię. Jeśli chodzi o ekologię to produkcja baterii oraz silników elektrycznych jest zabójcza dla środowiska naturalnego. Ale oczywiście wszystko pójdzie do produkcji poza UE. Czyli mamy także zafundowane bezrobocie, bo w przemyśle motoryzacyjnym pracują miliony osób. Szkoda, ponieważ jest benzyna syntetyczna czyli zeroemisyjna. Są paliwa na metanolu, a więc zeroemisyjne choć spalinowe. Czemu musimy być zakładnikami urzędasów?

Ludzie którzy pokochali Megane zrobili to z własnego wyboru a czy będzie elektryczny

czy nie to sprawa drugorzędna. Pierwsze wrażenie po zajęciu miejsca za kierownicą to kompletnie nowa jakość. Auto jest supernowoczesne, ale nie jest przeładowane gadżetami. Nie robi na siłę nowoczesnego wyglądu, bo po prostu jest nowoczesne. Materiały użyte do budowy są wysokiej jakości, ale koncepcja użytkowa i ergonomiczna diametralnie inna od zwykłego Megane. Zaczę od deski, cała jest pokryta tkaniną i jest to rewelacyjny pomysł dający świetny ludzki wymiar. Koniec z plastikiem czy skórą, tak jest lepiej.

Jedziemy w Polskę elektrykiem czyli... ZASIĘG elektrycznego Megane

Megane EV

Wnętrze Megane EV zaprojektowano we francuskim stylu.

Producent deklaruje, że przy Legionowa do Torunia mamy ponad 40 miejsc z co najmniej 2 ekonomicznej jeździe mamy raptem 2 miejsca do ładowania punktami ładowania. Jak na ponad 400 km zasięgu... a przy pojazdów. Ładowarki w Polsce ilość aut EV w Toruniu to sytuacja normalnej???? 230 km!!!! Tak! to dramat, niektóre rejony to cja komfortowa. Pojechaliśmy do Torunia z naszej redakcji, to jest 199 km, wręcz pustynia. W Płońsku mamy Akumulatory Litowo-jechaliśmy +5 km/h do znaków i my OrlenCharge a w Sierpcu Jonowe to na dziś szczyt możliwości, ale na szczęście zbliża się Elocity, mówię o ładowarkach nowa era baterii. Na dziś jednak gdy zajechaliśmy na miejsce dostępnych z ulicy, tak przy trasie to drogie i słabe rozwiązanie. zostało 7% baterii. Po drodze z sie. W samym Toruniu mamy

Deska rozdzielcza i konsola Megane EV to XXI wiek.

Jeśli za każdym razem wyjeżdżając dalej jak na zakupy jest problem z powrotem, to jest to bez sensu. Jeśli elektromobilność się u nas szybko rozwinie to zrukuje sieć. **Kraj nie jest przygotowany na to zjawisko i blackout zbliża się wielkimi krokami.** Pokazówka zacznie się jeszcze tego lata. Jeśli będą upały to poza klimatyzatorami w biurach i w domach sieć będzie musiała obsłużyć te auta stojące w godzinach szczytu w korkach. Cóż za piękna katastrofa zbliża się!!!

Megane EV bardziej dynamiczne od RS Line na benzynie

Wersja elektryczna przyspiesza w 7,4s i poza Megane RS

jest to najdynamiczniejsze seryjne Megane. Frajda z używania pedału gazu jest taka, że w aucie elektrycznym nie występuje turbo dziura. Reakcja na wciśnięcie gazu jest natychmiastowa. Może nie taka jak w Tesli Plaid, ale jest fajnie. Silnik ma ponad 200 KM i pamiętajcie, że moment obrotowy i moc, są dostępne już od 0obr/min. To jest największa zaleta silnika elektrycznego, no i to, że nie musi mieć skrzyni biegów (która zwykle jest skomplikowana, droga i awaryjna). Optymistyczne jest to, że jeśli możemy się ładować z własnego gniazodka, to koszty jazdy będą naprawdę niskie.

Pamiętajcie o wożeniu ze sobą ładowarki na 230V bo czy

to u rodziny czy u znajomych można się podładować za naprawdę małe pieniądze. My robiąc ten test w różnych miejscach korzystaliśmy z EloCity. Obecnie jest to jedna z najpowszechniejszych sieci a przy tym jest bardzo elastyczna i w niektórych miejscach są promocje poniżej 1.50PLN za kWh. Spotkaliśmy także w Toruniu gdzie mamy redakcję lokalną, mnóstwo ładowarek Energii, ale niestety by z nich korzystać trzeba mieć własne kable a nie każdy takie ma!!!

Redaktor

Więcej na: [https://](https://liderzyinnowacyjnosci.com/)

liderzyinnowacyjnosci.com/

Ciąg dalszy ze s.1

Przepływy turbulentne w sercu reaktora jądrowego

Reakcje jądrowe rozgrzewają pręty paliwowe w rdzeniach reaktorów. Odbiór tak powstającego ciepła ma krytyczne znaczenie dla bezpieczeństwa pracy samych reaktorów oraz wydajności turbin parowych generujących prąd. Złożone zjawiska fizyczne, zachodzące podczas przepływów chłodziwa między prętami paliwowymi, będzie można teraz przewidywać szybciej i dokładniej dzięki wyjątkowym symulacjom komputerowym zrealizowanym w Narodowym Centrum Badań Jądrowych w Świerku.

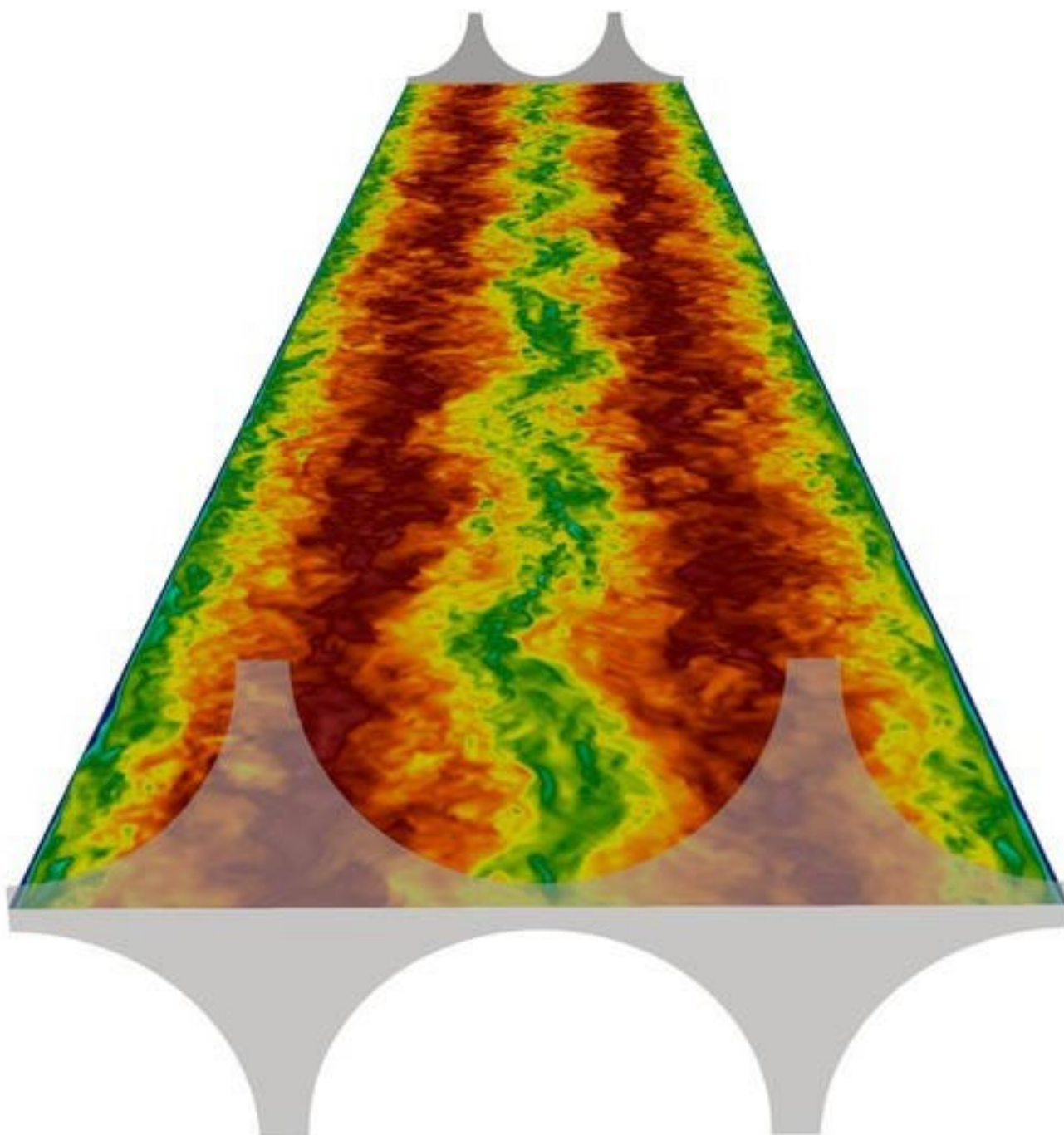
Trzy i pół roku pracy dziesięciu tysięcy rdzeni obliczeniowych było niezbędnych do przeprowadzenia symulacji komputerowej odtwarzającej turbulentne przepływy chłodziwa i ciepła między ściśle upakowanymi

prętami paliwowymi w rdzeniach reaktorów jądrowych. Unikatowe obliczenia i zbudowaną na ich podstawie bazę danych o polach przepływu oraz temperatur zrealizowano w ramach wieloletniej współpracy naukowej między holenderską grupą Nuclear Research & Consultancy Group (NRG) w Petten a Narodowym Centrum Badań Jądrowych (NCBJ) w Świerku. Co istotne, zgromadzone dane mogą być użyte do odtwarzania procesów hydro- i termodynamicznych zachodzących w przepływach wewnątrz reaktorów chłodzonych wodą, gazem, a nawet ciekłymi metalami.

Na łamach czasopisma „International Journal of Heat and Mass Transfer” właśnie ukazał się artykuł podsumowujący wyniki przedsięwzięcia. Dr inż. Tomasz Kwiatkowski (NCBJ), współautor artykułu,

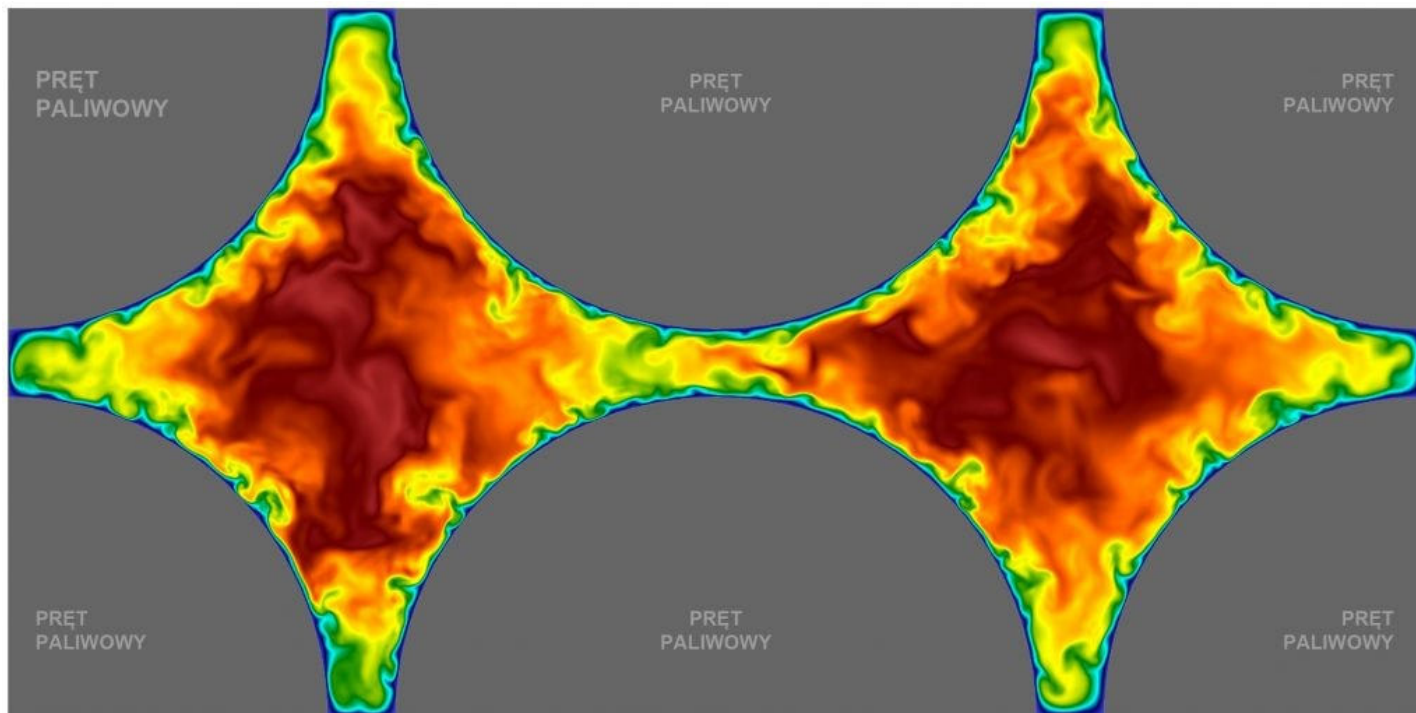
tak wyjaśnia istotę badań: „We współczesnych reaktorach paliwo jądrowe znajduje się wewnątrz prętów paliwowych umieszczonych w specjalnych kasetach. Pod wpływem reakcji jądrowych pręty te się rozgrzewają i oddają ciepło do przepływającego między nimi chłodziwa. Naszą intencją było jak najdokładniejsze zasympulowanie przepływów zarówno płynu chłodzącego, jak i ciepła wewnątrz ściśle upakowanych kaset paliwowych, z uwzględnieniem roli większych i mniejszych wirów. Od strony użytkowej chodziło o stworzenie referencyjnej bazy danych, którą w przyszłości będzie można wykorzystać do prowadzenia szybszych obliczeń, uproszczonych, ale dzięki naszym danym znacząco dokładniejszych niż dotychczas”.

W fizyce laminarne, przej-

ściowe i turbulentne ruchy płynów są opisywane równaniami Naviera-Stokesa. Ich bezpośrednie rozwiązywanie numeryczne (Direct Numerical Simulation, DNS) jest ekstremalnie czasochłonne i nawet w przypadku symulowania przepływu wokół obiektów o prostej geometrii wymaga zaangażowania dużych klastrów obliczeniowych przez miesiąc, a nawet lata. Na co dzień stosuje się więc modele uproszczone typu RANS (Reynolds Average Navier Stokes), gdzie równania Naviera-Stokesa są uśredniane. W zależności od geometrycznej złożoności symulowanego układu, wyniki można wtedy otrzymać nawet w ciągu kilku-kilkunastu dni pracy klastra, muszą być one jednak traktowane z odpowiednią ostrożnością, uwzględniającą niepewności wynikające ze stosowanych przybliżeń. Kompromisem pod względem zarówno czasochłonności obliczeń i dokładności wyników, jak też geometrycznej złożoności symulowanych układów, są modele LES (Large Eddy Simulation). Duże wiry liczy się tu wprost z równań Naviera-Stokesa, podczas gdy małe metodami uproszczonymi.

W polsko-holenderskich symulacjach przepływów chłodziwa między prętami paliwowymi

użyto podejścia DNS, gwarantującego najwyższą dokładność wyników. Ranga tych symulacji jest szczególnie wysoka, ponieważ dostarczają one informacji, których zdobycie metodami eksperymentalnymi byłoby niezwykle kosztowne, trudne lub wręcz niemożliwe. W tej sytuacji to właśnie symulacje komputerowe klasy DNS stają się najbardziej wiarygodnym źródłem informacji o tym, co się dzieje z chłodziwem i ciepłem wewnątrz kaset z prętami paliwowymi.

W obliczeniach zrealizowanych w Centrum Informatycznym Świerka modelowano i analizowano trójwymiarowy przepływ chłodziwa płynącego wzdłuż sześciu prętów paliwowych rozmieszczonych w niewielkich odległościach od siebie. Ich ściśle upakowanie pozwala bowiem zwiększać wydzielaną moc i jest charakterystyczne zarówno dla współczesnych, jak też dopiero projektowanych reaktorów jądrowych.

„Symulacje trwały ponad trzy lata, ponieważ w ramach zbudowanego przez nas modelu zależało nam na możliwie jak najwierniejszym odtworzeniu

rzeczywistych warunków pracy prętów paliwowych. Musieliśmy więc poczekać, aż w numerycznym przepływie turbulencji we wszystkich skalach w pełni się rozwiną. Dopiero wtedy mogliśmy przystąpić do gromadzenia informacji do referencyjnej bazy danych”, mówi dr inż. Kwiatkowski.

Odpowiednio przeprowadzone obliczenia pozwoliły badaczom prześledzić z wyjątkową dokładnością przepływy zarówno samego płynu chłodzącego, jak też ciepła transferowanego do niego z prętów paliwowych. Odtworzono m.in. powstawanie ścieżki wirów prowadzących do pojawiania się pulsacji w przepływie chłodziwa, których konsekwencją mogą być pulsacje temperaturowe. Pulsacje przepływu z jednej strony są korzystne, ponieważ zwiększają efektywność wymiany ciepła, redukują więc ryzyko punkowego przegrzania się prętów paliwowych, jednak z drugiej strony mogą wzbudzać pręty do drgań, co z kolei może skutkować powstawaniem pęknięć zagrażających ich mechanicznej integralności. Dzięki

symulacjom ze Świerka udało się m.in. ustalić dominującą częstotliwość tych pulsacji, która okazała się wynosić 3,7 Hz.

Ostatecznym wynikiem projektu badawczego zrealizowanego przez NCBJ i NRG jest ogólnodostępna baza danych referencyjnych, przeznaczona do walidacji obliczeń prowadzonych metodami uproszczonymi RANS i LES. Dzięki walidacji będzie możliwe budowanie nowych korelacji stosowanych w modelach uproszczonych oraz poprawa obecnie istniejących modeli turbulentnych w celu jeszcze dokładniejszego odwzorowywania przepływów i wymiany ciepła w ściśle upakowanych kasetach paliwowych.

Polsko-holenderskie badania zostały sfinansowane ze środków własnych obu zaangażowanych instytucji naukowych.

**Przygotował
dr Marek Pawłowski**

Więcej na: [https://
liderzyinnowacyjnosci.com/](https://liderzyinnowacyjnosci.com/)

„DŹWIGNIA” dla MediSensonic

DŹWIGNIE otrzymuje zawsze tylko jeden laureat, wyłaniany przez Kolegium Redakcyjne „Przeglądu Technicznego” wspólnie z Federacją Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych – NOT i Wydawnictwem SIGMA – NOT. Jest to prestiżowa nagroda przyznawana od 2000 roku przedsiębiorcom i menadżerom za efektywność w zakresie wprowadzenia innowacyjnych rozwiązań.

Tegorocznym laureatem tego wyjątkowego wyróżnienia została firma MediSensonic S.A. specjalizująca się w rozwijaniu techniki mikrofalowej i fotonicznej, umożliwiającej bezpieczną i bezinwazyjną diagno-

stykę medyczną i stomatologiczną. Nagroda wręczona została współzałożycielowi i prezesowi firmy Robertowi Gromadzie 30 maja podczas XVI Forum Inżynierskiego organizowanego wspólnie z IX Dniem Mechanika. Było to wydarzenie towarzyszące Międzynarodowym Targom ITM INDUSTRY EUROPE – Przemysł Ery Cyfrowej w Poznaniu.

Odbierając nagrodę z rąk Ewy Mańkiewicz-Cudny, prezes FSNT-NOT i Magdaleny Borek – Daruk, prezes Wydawnictwa SIGMA-NOT laureat przyznał, że DŹWIGNIA jest dla niego wyjątkowym symbolem technologicznego postępu. – To wyróżnienie przyznane nam przez inżynierów ma dla mnie szczegól-

ne znaczenie, bo sam jestem przedstawicielem tego zawodu. W MediSensonic zdecydowaną większość, wśród ponad 40 osobowej załogi, stanowią inżynierowie. Są to wybitni elektronicy, mechatronicy, mechanicy z tytułami naukowymi oraz osoby innych specjalności. Tworzymy wspólnie innowacyjne rozwiązania do nieinwazyjnej diagnostyki medycznej i stomatologicznej. Zajmujemy się czymś czego nie widać, mikrofalami oraz elektroniką. Próbujemy opanować zjawisko mikrofalowe, czyli fale, które są niewidoczne i przenosimy je w postaci radarów i anten na ciało człowieka do wykonywania precyzyjnego pomiaru parametrów życiowych w sposób ciągły, permanentny i

bezinwazyjny. groźnego dla życia bezdechu ciowych oraz automatyczny
W ciągu zaledwie 5 lat istnienia sennego z funkcją terapeutycz- skaner do diagnozowania jamy
firma opracowała kilka niezwy- ną, urządzenie stomatologiczne ustnej.
kle nowatorskich technologii. do badania żywotności zębów, (JC)
Do przełomowych wyrobów glukometr do bezinwazyjnego
medycznych spółki MediSens- pomiaru poziomu cukru, ciśnie-
nic S.A należy m.in. sensorycz- niomierz do ciągłego obrazowa-
ny materac do wykrywania nia i monitorowania funkcji ży-

Więcej na: [https://](https://liderzyinnowacyjnosci.com/)

liderzyinnowacyjnosci.com/

Marian Lichtman testuje Infiniti Q50S AWD HYBRID DCT

Za dobre i za tanie PREMIUM musiało zostać usunięte z Europy
nie przez konkurencję a przez urzędników

Perkusista Trubadurów to miłośnik szybkich, ale zwyczajnie wyglądających aut. Namówiliśmy go by sprawdził Infiniti Q50S AWD. Jest to do dzisiaj jedna z najszybszych hybryd w sedanie rodzinnym.

Marian Lichtman testuje Infiniti Q50S AWD HYBRID DCT. Infiniti Polska sprzedało w zeszłym roku 781 aut czyli 45% więcej jak przed rokiem mimo, że segment premium urósł o 23%. Taka sytuacja oznacza

chyba, że marka na dobre zadowi się na naszym rynku a alternatywa dla niemieckich aut premium jest trafiona. Kolejny rok z rzędu wzrost jest większy od wzrostu segmentu, zainteresowanie kierowców wzrasta. Jeszcze parę lat temu była to

niszowa, wręcz egzotyczna marka aut głównie z prywatnego importu z USA. Marian Lichtman testuje Infiniti Q50S AWD HYBRID DCT i jego fenomenalne audio.

Teraz kiedy produkcja została uruchomiona w Anglii łatwiej będzie i z serwisem, ale i ceny będą mniejsze o cło. Generalnie przyszłość rysuje się kolorowo i życzymy Infiniti lepszego wyni-

ku na naszym rynku jak Lexus czyli marka premium Toyoty. Kierowcy wreszcie mają duży wybór luksusowych aut z pełnym serwisem w kraju, ale co bardzo ważne cena Infiniti jest

rozsądna. Porównywalne wersje Infiniti i Audi czy Mercedesa są droższe od japońskiego produktu średnio o 30%. Pamiętajmy o japońskiej jakości nie podpartej jak u Niemców ich własnymi mediami. Nie tyle nie podpartej, co skutecznie tuszującej wpadki niemieckich producentów. Na chwilę obecną media motoryzacyjne w Polsce w 90% są niemieckie więc skoro nie czepiają się Infiniti to chyba naprawdę nie mają do czego.

Infiniti Q50S AWD HYBRID DCT – Silnik/skrzynia

Zespół napędowy składa się z silnika benzynowego V6 3.5L 315KM bez doładowania oraz silnika elektrycznego 67KM. Razem daje to max 364 KM i 564 Nm czyli potęgę, to wszystko trafia na koła za pośrednictwem 7 stopniowej przekładni dwusprzęgłowej. Żeby opon nie spalić auto ma napęd na obie osie, więc możliwość uślizgu nawet na mokrej nawierzchni jest sporadyczna. Układ hybrydowy w Infiniti Q50S Hybrid

DCT jest dość niespotykany. Silnik elektryczny spełnia rolę rozrusznika, generatora odzyskującego energię i silnika wspomagającego. W niektórych przypadkach silnik elektryczny może być samodzielnym napędem do ok 60km/h. W korku idealny. Najciekawszym rozwiązaniem jest to że napęd klimatyzacji jest niezależny od silnika spalinowego i w korku podczas auto/stop mamy chłód. To rozwiązanie jest baaaardzo praktyczne, docenicie je w upalne dni.

Marian Lichtman testuje Infiniti Q50 AWD HYBRID DCT – Zawieszenie/koła/hamulce

Zawieszenie z przodu dwuwahacz a z tyłu na wielowahaczach daje komfort, ale i ze względu na regulowane amortyzatory hydromagnetyczne dobre trzymanie drogi. Możemy sobie zmieniać charakterystykę w trybie Eco, Normal i Sport czyli dla każdego coś miłego. Co do kół to mamy opony 245/35×19.

To w pewnych warunkach powoduje, że ze względu na nierówności drogi pragniemy miękkości i wtedy ta zmienna charakterystyka jest nieoceniona. Hamulce wyposażone są w nawiercane wentylowane tarcze z przodu i z tyłu i w naprawdę potężne zaciski, są bezwzględnie skuteczne. Pomimo masy dochodzącej do 1900kg a z pasażerami grubo ponad 2 tony hamulce są bezspornie skuteczne. Osobiście wydaje mi się, że opony mogłyby być ciut szersze choćby ze względu na masę auta, bo o ile hamowanie jest ok to jednak ekstremalna jazda po łuku pokazuje niedostatki przyczepności.

Marian Lichtman testuje Infiniti Q50S AWD HYBRID DCT – Ekonomia

Ci co jeździli autami premium z silnikiem na benzynę o mocy ok 400KM, napędem 4×4 i do tego jeszcze z masą pod 2t wiedzą że średnia poniżej 12l/100km jest wręcz niemożliwa. A tu, proszę, mamy poniżej

9l/100km i to realnego zużycia kiedy musiała być włączona klima w mieście. Nawet szybka jazda autostradą pozwala na zmieszczenie się w 10l/100km. Jest to wynik bardzo dobry zważywszy że auto przyspiesza do setki w 5 sekund.

Marian Lichtman testuje Infiniti HYBRID DCT – Audio

Słuchaliśmy płyty Złoty Hit

utrzymanej w tonacji DISCO, Q50S jest wyposażone w system nagłośnienia BOSE. Jest to 16 głośników Bose Performance rozmieszczonych w całym samochodzie i sterowanych procesorem dźwięku analizującym przestrzeń. Dynamiczne dostosowanie wystrojenia poszczególnych głośników powoduje wrażenie sali koncertowej, niezależnie od ilości osób na pokładzie. Jakość jest rewelacyjna,

pełny High-End, nawet przy maksymalnym rozkręceniu głośności nie wykazuje żadnego przesterowania czy zniekształceń dźwięku.

[przeczytaj o wersji Q50S turbo, ma jeszcze więcej mocy.](#)

Redaktor

Więcej na: <https://liderzyinnowacyjnosci.com/>

W Sulechowie powstało największe centrum dystrybucyjne TJX Europe

TJX Europe, właściciel sieci sklepów TK Maxx oferującej znane marki taniej, uruchamia swoje największe centrum dystrybucyjne w Europie kontynentalnej. Obiekt o powierzchni ponad 61 000 m², który mieści się w Sulechowie, zostanie oficjalnie otwarty już 19 czerwca br. Oznacza to, że

tymczasowe centrum dystrybucyjne w Nowym Kisielinie, które TJX Europe uruchomiło pod koniec lipca 2021 roku, zakończyło swoją działalność. Zgodnie z pierwotnym planem wszyscy jego pracownicy zostaną zatrudnieni w Sulechowie.

Prace budowlane nad nowym centrum dystrybucyjnym

TJX Europe zostały oficjalnie zakończone. Budynek o metrażu ponad 61 000 m² powstał na działce o powierzchni 23 ha w Sulechowie, co czyni go największym centrum dystrybucyjnym marki w Europie kontynentalnej. Sulechów będzie drugim, po Wrocławiu, centrum TJX Europe zlokalizowanym w Polsce i szóstym w Europie – tuż

obok Bergheim w Niemczech oraz Stoke, Wakefield i Walsall w Wielkiej Brytanii. Produkty procesowane w nowo powstałym obiekcie będą transportowane do ponad 250 sklepów TK Maxx w Polsce, Holandii oraz Austrii i Niemczech, gdzie w maju br. swoją premierę miała usługa e-commerce.

Uruchomienie centrum dystrybucyjnego w Sulechowie oznacza, że swoją działalność

zakończyło tymczasowe centrum TJX Europe, które mieściło się w Parku Panattoni w Nowym Kisielinie. Obiekt ten funkcjonował od 21 lipca 2021 r. do 9 czerwca br. Osoby, które do tej pory zatrudnione były w tymczasowym centrum dystrybucyjnym, będą kontynuować pracę w docelowej lokalizacji. W związku z uruchomieniem budynku w Sulechowie, w najbliższych latach jego działal-

ności, zatrudnienie znajdzie ponad 1000 osób, a w przyszłości centrum dystrybucyjne utworzy zatrudnienie dla nawet 2500 osób. Rekrutacja cały czas trwa – aktualnie poszukiwani są kierownicy produkcji, menadżerowie zespołów, jak też operatorzy wózków widłowych czy pracownicy magazynowi. (inf)

Więcej na: <https://liderzyinnowacyjnosci.com/>

Ciąg dalszy ze s.1

Dlaczego istnieją bagna i jak wyglądałby świat bez nich?

Klub Myśli Ekologicznej, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia, Uniwersytet Śląski i Ogród Botaniczny w Mikołowie zapraszają 13 czerwca o godz. 17.30 na 85 spotkanie z prof. Wiktorem Kotowskim do Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie, ul. Sosnowa 5. Będzie okazja do rozmowy i zwiedzenia pięknego Ogrodu.

Można też oglądać transmisję online i zadawać pytania na:

1/. YT: <https://youtube.com/live/Qt12rkdeIKk?feature=share>
2/. FB: <https://www.facebook.com/events/931645991500953/>

Prof. dr hab. Wiktor Kotowski, biolog z Uniwersytetu Warszawskiego, jest specjalistą w zakresie ekologii mokradeł oraz metod ich ochrony i restytucji przyrodniczej, współzałożycielem i członkiem zarządu Centrum Ochrony Mokradeł. Na pytanie o zawód lub specjalność najchętniej odpowiada: ekolog. Ale podobnie odpowiedziałby

zapewne na pytanie o poglądy (trofizacji)”

polityczne, czy światopogląd.

„Uważam, że ekologia – ujęta szeroko, jako nauka interdyscyplinarna o środowisku i życiu – powinna dziś być podstawą dla rozumienia świata, naszego w nim miejsca i wpływu na biosferę – zarówno w lokalnym, jak globalnym wymiarze – oraz fundamentem decyzji o sposobach gospodarowania i rozwoju społeczeństw. Dlatego moja działalność naukowa łączy się z zaangażowaniem w ochronę przyrody i środowiska. Moją pasją są mokradła, a w szczególności bagna i rzeki, oraz wszystko, co się dzieje w nich i wokół nich. Mokradła to ekosystemy o szczególnym znaczeniu dla przyrody i stanu środowiska, które jednocześnie ucierpiały najsilniej ze wszystkich ekosystemów z powodu krótkowzrocznej, łupieżczej gospodarki człowieka – osuszania na potrzeby rolnictwa i leśnictwa, eksploatacji torfu, górnictwa odkrywkowego, czy zanieczyszczeń (w szczególności eu-

Prof. dr hab. Wiktor Kotowski, zajmuje się funkcjonowaniem ekosystemów oraz naukowymi podstawami ochrony przyrody, zwłaszcza w kontekście ograniczania zmian klimatu i adaptacji do nich. Członek Komitetu Biologii Środowiskowej i Ewolucyjnej PAN, członek Rady Naukowej Biebrzańskiego Parku Narodowego, członek zarządów stowarzyszeń Centrum Ochrony Mokradeł, Polskiego Towarzystwa Ekologicznego, International Mire Conservation Group, a także ekspert fundacji Fota4Climate. Laureat konkursu Popularyzator Nauki w kategorii Naukowiec (2022). Od lat angażuje się w popularyzację ekologii w mediach, jest też współautorem wydanego przez UW otwartego epodręcznika „Klimatyczne ABC”. Uważa, że w działalności na rzecz przyrody i klimatu konieczne jest łączenie naukowego obiektywizmu, politycznego pragmatyzmu oraz aktywistycznego zaangażowania. Aktywnie

wspiera działalność klimatycznych ruchów aktywistycznych, takich jak Extinction Rebellion, czy Młodzieżowy Strajk Klimatyczny.

Rozmowę z gościem KME poprowadzą: **prof. Piotr Skubala** (Wydział Nauk Przyrodniczych, Uniwersytet Śląski, ekolog, akarolog, etyk środowiskowy, edukator ekologiczny, działacz na rzecz ochrony przyrody, aktywista klimatyczny) oraz **dr Ryszard Kulik** (Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, psycholog, aktywista ekologiczny, trener treningu psychologicznego, ekofilozof skoncentrowany na głębokiej ekologii, autor książek i artykułów poświęconych relacji człowiek – przyroda). Kontakt z widzami na Facebooku i YouTube: Barbara Wojtaszek (prezeska Fundacji Klub Myśli Ekologicznej, polonistka i anglistka, edukatorka ekologiczna, aktywistka Śląskiego Ruchu

Klimatycznego). Zapraszamy do zadawania pytań gościowi.

Klub Myśli Ekologicznej jest inicjatywą, która ma na celu propagowanie idei ekologicznych oraz prezentowanie osób wcielających te idee w życie. Uważamy, że żyjemy w czasach bezprecedensowych zagrożeń dla przyrody i człowieka. Dlatego tak ważna wydaje się potrzeba pogłębionej refleksji nad diagnozą obecnej sytuacji, określeniem przyczyn negatywnych zjawisk oraz poszukiwaniem dróg wyjścia. Uważamy, że obecnie potrzebujemy nowych wizji, odkrywania swoich głębokich związków z przyrodą, rozwijania postaw umiarkowania, pokory i szacunku wobec życia, a także dążenia do równowagi na wielu poziomach naszego życia. W ramach Klubu Myśli Ekologicznej proponujemy spotkania z naukowcami, aktywistami ekologicznymi, działaczami

społecznymi, dla których zmiana świata na lepsze jest ważnym motywem działań. Chcemy inspirować, zachęcać do aktywności, wspierać oddolne inicjatywy oraz budować krąg osób, angażujących się w pracę dla przyrody i człowieka. Spotkania Klubu odbywają się raz w miesiącu o godz. 17.30.

Redaktor

Więcej na: <https://liderzyinnowacyjnosci.com/>

HUMOR

Katechetka na lekcji religii zapytała: Kto to jest ksiądz?

Pierwszy zgłosił się Jasiu i powiedział: Ksiądz to jest taki mężczyzna prosić pani, do którego wszyscy mówią ojciec, a tylko jego własne dzieci mówią wujek.

Kiedy możesz i dlaczego powinnaś wykonać profilaktyczną mastektomię?

Świat był w szoku, gdy Angelina Jolie poinformowała, że w ramach profilaktyki usunęła piersi. Wielu twierdziło, że to fanaberia. Dzisiaj mastektomia prewencyjna jest normalną procedurą medyczną. W Polsce w określonych przypadkach można wykonać ją bezpłatnie. To zabieg, który znacznie minimalizuje ryzyko zachorowania na raka piersi. O tym, czym jest profilaktyczna mastektomia i kiedy ją wykonać, rozmawiamy z naszym ekspertem medycznym, dr Iwoną Manikowską z Happy Clinic.

Pani doktor, rak piersi to poważny problem zdrowotny...

Rak piersi to najczęstszy nowotwór kobiety. Nie tylko w Polsce, ale na całym świecie. Statystycznie każdego dnia 50 Polek dowiaduje się o chorobie. Dziennie 15 Polek umiera z powodu raka piersi. Niestety, śmiertelność w naszym kraju rośnie, a wszelkie prognozy nie napawają optymizmem. A jednym z powodów takiej sytuacji jest niska świadomość społeczeństwa na temat profilaktyki. Ale nie zapominajmy też o ograniczonym dostępie do nowych terapii.

Jednym z czynników zachorowania na raka jest obecność mutacji w genach. Jakie to są mutacje i jak je wykryć?

Tak, chodzi o mutacje w genie BRCA1 lub BRCA2. W prawidłowych warunkach geny te biorą udział w procesie kontrolowania nieprawidłowego namnażania się komórek. Nato-

miast zmiany w ich obrębie powodują, że tracą tę funkcję. W efekcie może dojść do proliferacji nowotworowej, czyli namnażania się komórek rakowych. Obecność mutacji znacznie zwiększa prawdopodobieństwo zachorowania na raka piersi. W przypadku mutacji BRCA1 w ciągu całego życia wynosi ono nawet 56–80%. Dodatkowo nieprawidłowości w genie zwiększają ryzyko raka jajnika. Wykrycie tych mutacji jest bardzo proste. Wystarczy udać się do laboratorium medycznego, które wykonuje badania genetyczne. Próbką do analizy jest krew. Testy te można wykonać bezpłatnie ze skierowaniem od lekarza onkologa. Dotyczy to pacjentek z grupy ryzyka.

Z uszkodzeniami genów nie jesteśmy w stanie sobie poradzić. Dlatego u nosicieli mutacji w ramach profilaktyki rozważamy mastektomię prewencyjną. Co to jest za zabieg?

To prawda. Na obecnym etapie rozwoju technologii i medycyny nie jesteśmy w stanie leczyć uszkodzeń w genach. Dlatego kobiety ze stwierdzonymi mutacjami w genach BRCA1 i BRCA2 powinny zostać objęte szczególną opieką i nadzorem. Jedną z możliwości profilaktycznych jest mastektomia prewencyjna.

Mastektomia prewencyjna polega na usunięciu gruczołu piersiowego. Jednak pozostawiana jest skóra oraz brodawka sutkowa. W miejsce piersi wszczepiany jest implant. Rekonstrukcja jest wykonywana u tych pacjentek, które wyrażają

takie życzenie i się do tego kwalifikują.

Rekonwalescencja po profilaktycznej mastektomii trwa do 4 tygodni. Jednak jeszcze przez 3 miesiące konieczne jest noszenie specjalnego stanika i pasów kompresujących. Zdarza się także, że po rekonstrukcji konieczne jest wykonanie dodatkowych zabiegów w celu poprawienia estetyki. Powikłania zdarzają się rzadko, jednak trzeba zdawać sobie sprawę, że profilaktyczna mastektomia jest zabiegiem poważnym i dużym.

Które kobiety powinny rozważyć profilaktyczną mastektomię?

Są to kobiety, które nie chorowały na raka piersi, ale został u nich wykryty gen BRCA1 lub BRCA2. Jednak profilaktyczną mastektomię wykonuje się również u kobiet, które chorują lub są po leczeniu raka piersi. Nie są to jednak wskazania bezwzględne. To znaczy, że decyzja na temat tego, czy poddać się zabiegowi zależy od pacjentki.

Jak wygląda droga kobiety, która rozważa wykonanie zabiegu profilaktycznej mastektomii?

Przed wszystkim kobieta musi podjąć świadomą decyzję o poddaniu się profilaktycznej mastektomii, a rolą lekarza jest rzetelna edukacja w tym zakresie. Przygotowania do zabiegu obejmują m.in. konsultacje z onkologiem, genetykiem i psychoonkologiem. Konieczne jest także wykonanie badań dodatkowych – w tym rezonansu magnetycznego. Specjaliści muszą także zbadać ogólny stan zdrowia, aby wykluczyć przeciw-

wskazania do operacji chirurgicznej.

W jakich przypadkach profilaktyczna mastektomia jest refundowana?

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Zdrowia bezpłatna

mastektomia

przysługuje w

przypadkach:

obecność mutacji BRCA1 lub BRCA2 w dwóch badaniach,

rozpoznanie choroby proliferacyjnej piersi z atypią komórko-

profilaktyczna

w następujących

potwierdzona

trzy zachorowania w dowolnym wieku, lub rozpoznanie u krew-

nego I stopnia synchronicznego lub metachronicznego nowotwo-

wą, dwa zachorowania u krew-

nych przed 50. rokiem życia lub

trzy zachorowania w dowolnym

wieku, lub rozpoznanie u krew-

nego I stopnia synchronicznego lub metachronicznego nowotwo-
ru piersi. Co ważne, refundowa-

ne jest nie tylko usunięcie piersi, ale także ich rekonstrukcja. Oczywiście zabieg można wykonać również w prywatnych ośrodkach.

Jaka jest skuteczność profilaktycznej mastektomii?

Muszę podkreślić, że profilaktyczna mastektomia nie chroni całkowicie przed zachorowaniem. Ale zmniejsza ryzyko o nawet 90%. To bardzo dużo. To pozwala uratować życie wielu kobietom. Jest to oficjalna metoda prewencyjna i ma to potwierdzenie w badaniach i wytycznych.

Co w przypadku kobiet, które mają wskazania, ale nie zdecydują się na profilaktyczną mastektomię?

W przypadku kobiet, które nie zdecydują się na profilak-

tyczną mastektomię zalecane są częstsze kontrole oraz badania profilaktyczne. W ten sposób jesteśmy w stanie wykryć nieprawidłowości na wczesnym etapie.

Pani doktor, przypomnijmy, jak powinna wyglądać profilaktyka raka piersi.

Profilaktyka raka piersi obejmuje kilka elementów. Podstawowym z nich jest samobadanie piersi. Każda kobieta powinna je wykonywać raz w miesiącu w domowym zaciszu. Instrukcje, jak to robić, można znaleźć w internecie lub w POZ, położonym najbliżej miejsca zamieszkania.

Raz w roku zalecane jest także wykonywanie mammografii i USG piersi. To badania ob-razowe, dzięki którym można

wykryć nawet niewielkie zmiany. Nie zapominajmy o prowadzeniu zdrowego stylu życia. Dobrze się odżywiamy, bądźmy aktywne, dbajmy o dobrostan psychiczny, zrezygnujmy z używek. Nasze działania potrafią zmniejszyć ryzyko zachorowania na wiele groźnych chorób.

dr Iwona Manikowska, ekspert medyczny portalu **Liderzy Innowacyjności**

Zadzwoń do nas, lub wyślij SMS-a pod numer 606992192, aby umówić się na wizytę już dziś! Możesz też napisać na hel-lo@manikowska.eu.

Redaktor

Więcej na: <https://liderzyinnowacyjnosci.com/>

Ciąg dalszy ze s.1

Implanty medyczne będą drukowane na ZUT

Kości, zęby czy implanty medyczne z polimerów wydrukuje drukarka 3D na Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym (ZUT). Uczelnia otrzymała ją w ramach współpracy z Pomorskim Uniwersytetem Medycznym.

Wykonana z materiałów klasy medycznej drukarka ma zintegrowany system filtrów, który zatrzymuje zanieczyszczenia. Strumień gorącego powietrza w jej wnętrzu, zapobiega osadzeniu się bakterii na drukowanym obiekcie.

„Ta drukarka jest na razie jedyną w Polsce dopuszczoną do drukowania elementów medycznych” – przekazał **dr inż. Mar-**

cin Królikowski Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego. „W niej jest to specyficzne, że ta drukarka jest zbudowana z materiałów, z których każdy jest certyfikowany i sam proces druku też jest certyfikowany” – dodał.

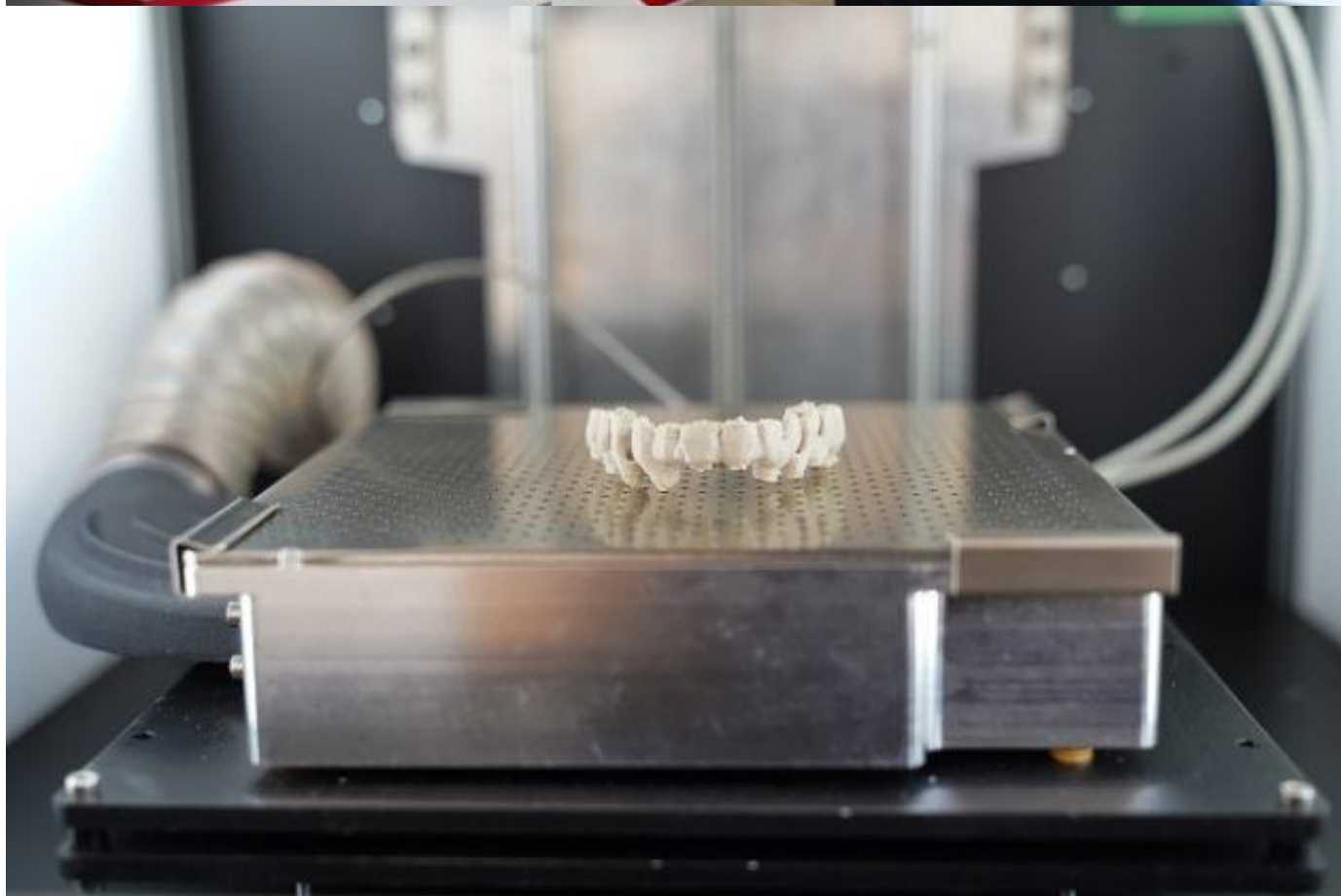
Urządzenie drukuje elementy z polimerów. To alternatywa dla części tytanowych, które mogą zastępować ludzkie kości. Wydrukowane fragmenty będą miały zastosowanie w ortopedii, chirurgii szczękowo-twarzowej i stomatologicznej.

„Możemy tutaj drukować różne ubytki powstałe na skutek urazów, wypadków komunikacyjnych itp. Najczęściej stosowaną technologią drukowania spersonalizowanych implantów

jest obraz uzyskany z tomografii lub rezonansu magnetycznego. Później następuje dobudowanie ubytku albo przez odjęcie elementów symetrycznych, albo przez doprojektowanie tego ubytku metodami ręcznymi przez fachowca” – przekazał Królikowski.

„Wtedy ten ubytek ekstrahujemy, generujemy z niego plik wykonywalny, opracowujemy strategię druku i włączamy drukarkę” – tłumaczył. Jak dodał, technologie druku 3D – czy z metali, czy z polimerów – dają możliwość całkowitej personalizacji implantu. „Są ludzie, którzy mają nietypowe układy kostne, nietypowe ubytki i wszystko to idzie w kierunku implantów spersonalizowanych. To jest

Źródło: Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny.

zdecydowanie przyszłość w medycynie” – wskazał.

Uczelnia otrzymała drukarkę na 5 lat. Sprzęt kosztował 360 tys. zł. (PAP)

Małgorzata Miszczuk

Więcej na: <https://liderzyinnowacyjnosci.com/>

Co o udarach mogą nam powiedzieć skrzepliny?

Udar mózgu stanowi drugą najczęstszą przyczynę zgonów oraz trzecią najczęstszą przyczynę niepełnosprawności na świecie. Ostry udar niedokrwienno-krwienno, jest jednym z dwóch głównych podtypów udaru, spowodowany niedokrwieniem mózgu w wyniku zablokowania tętnicy mózgowej przez skrzeplinę. Poznanie ich składu i zwiększenie dotychczasowej wiedzy na temat udarów może przyczynić się do poprawy opieki nad pacjentami i lepszego doboru strategii terapeutycznej. Wśród naukowców zajmujących się badaniem skrzeplin

udarowych jest lek. Karolina Brzegowy, stypendystka 22. edycji programu L'Oréal-UNESCO Dla Kobiet i Nauki, która w swojej pracy badawczej zajmuje się oceną skrzeplin pozyskanych podczas trombektomii mechanicznej.

Uważam, że nauka powinna służyć ludziom. Chciałabym, aby wyniki moich badań przyczyniły się do poprawy leczenia i rozwoju nowych metod terapeutycznych – moim marzeniem jest żeby efekty mojej pracy mogły przynieść korzyść pacjentkom i pacjentom, mówi lek. Karolina Brzegowy, stypendystka 22. edycji programu L'Oréal-UNESCO Dla Kobiet i Nauki.

Aktualnie skład histologiczny skrzeplin nie jest brany pod uwagę przy podejmowaniu decyzji dotyczących leczenia. Przypuszcza się jednak, że znajomość ich składu przed leczeniem może pozytywnie wpłynąć na wybór najlepszej strategii terapeutycznej, a kompleksowa ocena skrzeplin, zarówno histologicznie, jak i radiologicznie poszerzy wiedzę na temat udaru. W przyszłości może się to przyczynić do poprawy opieki nad pacjentami.

Udar niedokrwienno-krwienno mózgu stanowi 80 proc. wszystkich udarów. Występuje w rezultacie zwężenia lub zamknięcia światła naczynia doprowadzającego

kręć do mózgu. Najczęstszą przyczyną zablokowania tętnicy domózgowej jest zator, czyli zatkanie przez skrzepinę powstającą m.in. w sercu, lub miażdżycę. Udar niedokrwienny występuje najczęściej u osób starszych, po 65. roku życia, ale może także dotyczyć osób w młodym wieku. Do czynników ryzyka udaru należą przede wszystkim miażdżycę, nadciśnienie tętnicze, cukrzyca, hipercholesterolemia i choroby serca, a także w określonych przypadkach uwarunkowania genetycz-

ne. Zapobieganie udarom mózgu przede wszystkim obejmuje właściwą dietę, dbanie o prawidłową masę ciała, aktywność fizyczną i rezygnację z używek.

Wśród naukowców zajmujących się badaniem udarów jest lek – mówi **Karolina Brzegowy** związana z Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Głównym celem jej projektu badawczego jest zbadanie związku między składem histologicznym skrzepiny udarowej a skutecznością leczenia udaru metodami wewnątrzna-

czyniowymi. Badaczka chce zbadać związek między histologią skrzepiny a obrazem skrzepiny ocenionym na podstawie badań radiologicznych i oszacować skuteczność przewidywania składu skrzepiny na podstawie obrazowania diagnostycznego wykonywanego jeszcze przed leczeniem.

Redaktor

Więcej na: <https://liderzyinnowacyjnosci.com/>

Innowacje a finanse: jak CFO może uwolnić potencjał biznesu?

Dane z raportu “Od liczb do innowacji: jak CFO przyspiesza rozwój biznesu”, ujawniają niewystarczające wykorzystanie dostępnych instrumentów finansowania innowacji przez biznes w Polsce. Z badania rynkowego przeprowadzonego przez IQS na zlecenie Ayming Polska wynika jasno – zaledwie 26% ankietowanych CFO deklaruje, że ich firmy korzystają z takiego wsparcia. Jednocześnie najczęściej wskazywaną przez dyrektorów finansowych barierą dla rozwoju innowacyjności jest brak środków finansowych.

Finansowanie pozostaje kluczowym wyzwaniem dla firm rozwijających innowacyjność. Ponad 42% respondentów wskazało brak odpowiednich środków budżetowych jako najważniejszą przeszkodę w omawianym obszarze, 18% zgłosiło trudności w uzyskaniu ze-

wewnętrznego finansowania, a 14% problemy w korzystaniu z proinnowacyjnych ulg podatkowych.

Wyniki wydają się być zaskakujące, biorąc pod uwagę dostępne możliwości wsparcia dla innowacyjności w Polsce, takie jak korzystne ulgi podatkowe, dotacje i granty rządowe. Na czym więc polega istota problemu?

Głównym problemem nie jest tutaj brak dostępności instrumentów wsparcia, czy skomplikowane procedury ich pozyskiwania. Z naszego doświadczenia wynika, że kluczową barierą jest brak świadomości.

Firmy często po prostu nie wiedzą o istnieniu danego instrumentu lub zakładają, że uzyskanie dofinansowania lub zwrotu podatkowego jest dużo trudniejsze niż w rzeczywistości – komentuje **Agnieszka Hryniewicz-Sudnik**, dyrektor Obszaru Podatków i Finansowania Innowacji w [Ayming Polska](https://aymingpolska.com/).

Ekspertka wskazuje jednocześnie na wyniki badania, według którego zaledwie jedna na cztery badane firmy korzysta ze źródeł zewnętrznego finansowania i proinnowacyjnych ulg podatkowych.

Taka sytuacja może zadziałać w dalszej perspektywie na zasadzie efektu domina. Niewykorzystywanie potencjału zewnętrznych narzędzi finansowania innowacji wpłynie na ograniczenie procesów innowacyjnych w organizacji, co może przynieść negatywne konsekwencje na poziomie strategicznym – komentuje.

Jednocześnie, z badania wynika, że spośród dyrektorów finansowych biorących udział w procesie innowacyjnym, aż 75% zajmuje się opracowywaniem strategii finansowania, w tym pozyskiwaniem finansowania zewnętrznego. Fakt ten tylko podkreśla kluczowość roli CFO, jeśli chodzi o rozwój innowacyjności firmy.

Biorąc pod uwagę jak mocną kartą przetargową w kontekście utrzymania się na rynku są innowacje, na dyrektorze finansowym jako osobie odpowiedzialnej za identyfikowanie źródeł ich finansowania spoczywa znacząca rola, jeśli chodzi o stabilność firmy oraz jej rynkowy sukces – dodaje.

Według ekspertki, zewnętrzne źródła finansowania innowacji powinny być brane pod uwagę przez Dyrektorów Finansowych na każdym etapie zarządzania projektem, od wstępnej fazy badań po inwestycje w procesy produkcyjne.

Koszty i przepływy finansowe mogą ulec znacznej modyfikacji, jeżeli weźmiemy pod uwagę środki pochodzące z ulg podatkowych czy grantów. To wszystko tylko potwierdza, że CFO jako osoba biorąca udział w zarządzaniu finansami jest kluczowa dla rozwoju innowacyjności firmy – komentuje.

Rozwój innowacji a zewnętrzne źródła finansowania

Czy jednak faktycznie omawiany czynnik jest tak mocno związany z korzystaniem z finansowych instrumentów wspierających?

Zdaniem ankietowanych CFO – tak. Dyrektorzy finansowi, których firmy korzystają z zewnętrznych źródeł finansowania lub ulg podatkowych, w większości (64%) wskazują na silne powiązanie tego czynnika z rozwojem innowacyjności firmy.

Nie sposób w tym momencie nie wspomnieć też o danych Ministerstwa Finansów, z których wynika, że wzrostowi popularności ulgi B+R w Polsce towarzyszy stopniowe zwiększanie wydatków firm na działania innowacyjne, co z kolei skutkuje wyższą pozycją kraju w międzynarodowych rankingach innowacyjności.

Badani CFO: dotacje na pierwszym miejscu

Nieliczne organizacje, korzystające z zewnętrznego finansowania (przypomnijmy, że

według deklaracji CFO jest to zaledwie 26%), najczęściej wybierają dotacje unijne (8 na 11 podmiotów). Znacznie mniej, bo tylko 2 na 11 firm, decyduje się na ulgę podatkową na badania i rozwój, podczas gdy zaledwie 1 na 11 zadeklarowała wykorzystanie ulgi na robotyzację.

Dotacje unijne nadal stanowią najczęściej wybraną opcję wsparcia. Jak podkreśla Agnieszka Hrynkiewicz-Sudnik, korzystanie z nich zobowiązuje jednak firmy do przejawiania innowacyjności przynajmniej na poziomie krajowym. Sporym wyzwaniem są też szczegółowe wymagania programów finansowych, złożoność oceny innowacyjności oraz duża konkurencja o ograniczone środki. Odpowiednie przygotowanie projektów innowacyjnych, udokumentowanie ich wartości i skuteczna strategia mogą zwiększyć szanse na uzyskanie dofinansowania,

Jako kontrpunkt, ekspertka wskazuje na znacznie rzadziej

wskazywaną ulgę B+R. W jej przypadku innowacyjność musi być wykazana zaledwie na poziomie przedsiębiorstwa. Jak się okazuje, instrument posiada również inne przewagi.

W przeciwieństwie do procesu ubiegania się o dotacje, ulga podatkowa na badania i rozwój nie wymaga złożenia szczegółowego wniosku ani przejścia przez procedurę konkursową. Dzięki temu jest ona najłatwiejszym mechanizmem dla firm szukających dodatkowego finansowania dla swoich innowacyjnych projektów. Dodatkowo, od 2022 roku przedsiębiorstwa mają możliwość odliczenia aż do 200% kwalifikowanych kosztów poniesionych na badania i rozwój. Ulga B+R jest także atrakcyjna dla podmiotów, które prowadzą innowacje o skali zaledwie wewnątrzfirmowej. Projekty

nie muszą osiągnąć sukcesu i mogą być w trakcie realizacji w momencie korzystania z ulgi – rozwoju innowacyjności swoich firm.

Warto wspomnieć również, że od 2022 roku, firmy prowadzące działalność w Polsce mają możliwość skorzystania z nowych proinnowacyjnych ulg podatkowych: na robotyzację, na prototypy oraz na innowacyjnych pracowników. Wszystkie ulgi można stosować kompletnie, co oznacza, że przy właściwym wyborze możliwe jest osiągnięcie maksymalnego finansowego wsparcia dla organizacji.

Raport [“Od liczb do innowacji: jak CFO przyspiesza rozwój biznesu”](#) został opracowany na podstawie danych z badania rynkowego przeprowadzonego przez instytut IQS. Materiał ma na celu przybliżyć specyfikę wy-

Badanie zostało wykonane metodą standaryzowanych wywiadów telefonicznych CATI, z wykorzystaniem kwestionariusza przygotowanego przez Ayming i konsultowanego przez IQS. Respondenci: Dyrektorzy finansowi (CFO) w średnich (50-249 pracowników) i dużych (250+) firmach pracujący operujących w wybranych branżach innowacyjnych (przetwórstwo przemysłowe, branża wydobywcza, energetyczna, IT, ubezpieczeniowa) przy czym druga kategoria stanowiła 60% badanych. N=50

Redaktor

Więcej na: [https://](https://liderzyinnowacyjnosci.com/)

liderzyinnowacyjnosci.com/

Ciąg dalszy ze s.1

Ecovita –cenna inicjatywa ekologiczna podjęta przez uczniów

Ambitni licealiści z Warszawy podjęli inicjatywę utworzenia sieci wykorzystującej aplikację mobilną oraz stronę internetową napisaną w języku programowania dart. Główną funkcją tych dwóch technologicznych inicjatyw będzie mapa, na której znajdziemy miejsca użyteczne do zmienienia swojego stylu życia na zero lub prawie zero-waste. Autorzy tego pomysłu nanoszą na niej między innymi sklepy z odzieżą używaną, jadalnielnie, księgodzielnie (biblioteki plenerowe), targi lub bazy (na których można kupić rze-

czy z drugiej ręki), wyprzedaże garażowe lub wydarzenia skierowane w celu promocji ekologii.

Pierwsza „Ekodzielnia” zorganizowana w grudniu 2022 roku w Ursynowskim Centrum Kultury „Alternatywy” oraz punkty czerwonego krzyża, do których można przynieść ubrania do ponownego wykorzystania, za miast wyrzucać je do śmieci to przykłady takich wspólnych działań.

Uczniowie uzasadniają celowość swojego projektu: „Tworzymy takie funkcje, ponieważ zauważyliśmy, że w

większości nie ma takich miejsc nawet na tak popularnych mapach jak np. mapy google. Dodatkowo w aplikacji oraz na stronie ecovita będzie można przeczytać interesujące artykuły o ekologii tworzone przez **Minuka Lee**. Będą to treści o charakterze edukacyjnym, takie jak np. artykuły o aktualnej zmianie klimatu spowodowanej antropogenicznymi emisjami gazów cieplarnianych, które będą uprzednio weryfikowane przez naszą uprzejmą panią profesor od geografii.

Kolejną funkcją będzie mapa z aktualnym poziomem zanieczyszczenia powietrza w swojej

okolicy (której używamy przez zdobycie uprawnień do używania istniejącej już mapy w naszych projektach) – te wszystkie funkcje znajdują się w jednym miejscu. W przyszłości planujemy również aktualizacje aplikacji polegającej na wprowadzeniu funkcji postów podobnej do facebooka. Chcemy by osoby zastawiające np. ciekawą książkę w księgowni dały o tym znać innym ludziom w okolicy, korzystającym z aplikacji. Aby książka została stamtąd zabrana w szybszym tempie, co przyspieszy jej obieg wśród mieszkańców).

Kolejną rzeczą, którą tworzymy są social media w celu promocji naszej aplikacji oraz strony. Uważamy, że jest to najefektywniejszy sposób dotarcia do młodzieży. Przede wszystkim media społecznościowe zakładamy jednak w celu uświadamiania społeczeństwa o zagrożeniach

które płyną np. z wycinki drzew, lub z nadmiernego konsumpcjonizmu. Social media chcemy tworzyć w sposób przyjazny dla młodzieży, dlatego już teraz podjęliśmy współpracę z osobą, która jest doskonałym montażystą oraz operatorem kamery (nie jest ona częścią zespołu ecovity).

Na naszym projekcie skorzystają także szkoły, do których uczęszczamy, ponieważ uświadamiamy uczniów o zagrożeniach, które płyną np. z nadmiernego konsumpcjonizmu. Robimy to przez tworzenie quizów ekologicznych na platformę kahoot.com po angielsku dla wszystkich trzech roczników liceów, za które możliwe jest otrzymanie pozytywnych stopni w liceum Konopnickiej oraz w liceum Banacha.

Na zakończenie każdego miesiąca, chcemy organizować spotkania podsumowujące w

domu koordynatora projektu – **Dominika Dygi**. Pozwoli nam to zachować lepszą organizację całego projektu.

Okoliczności powstania inicjatywy

Do podjęcia tej inicjatywy zainspirowała nas możliwość wzięcia udziału w olimpiadzie „Zwolnieni z Teorii”, której celem jest wykonanie wybranego projektu społecznego. Na pomysł ecovity wpadliśmy, gdy zobaczyliśmy jak duży problem stanowią na Ursynowie śmieci. Uznaliśmy, że problem stanowi podejście ludzi do tematów ekologicznych. Chcemy to podejście istotnie zmienić, ponieważ jeżeli tego nie zrobimy może nas czekać katastrofa. Po tym fakcie zebraliśmy zgrany zespół, a następnie natychmiast zaczęliśmy wspólnie działać.

Cele realizowanej inicjatywy

1. Realizujemy projekt, ponie-

waż czujemy potrzebę zmienienia podejścia ludzi do problemu zanieczyszczeń. Chcemy to osiągnąć ułatwiając Polakom dostęp do przeróżnych informacji o tematyce ekologicznej. Uważamy, że w taki sposób będziemy mogli zmienić podejście Polaków do ochrony środowiska oraz ekologii.

2. Zdobędziemy umiejętności działania w grupie oraz koordynacji w działaniu w takim projekcie. Dodatkowo, polepszymy nasze umiejętności tworzenia reklam, programowania oraz pisania artykułów. Rozwiemy kompetencje proinnowacyjne, potrzebne w pracy i prawdziwym życiu takie jak: empatia i poczucie sprawstwa, kreatywność, komunikacja czy rozwiązywanie problemów. Chcemy nauczyć się odpowiedzialności za powierzone nam pieniądze.

3. Każdy z nas rozwinie swoje zainteresowania takie jak: ekologia, socjologia, programowanie, dziennikarstwo, grafika komputerowa, skuteczna reklama, co daje nam ogromną motywację do działania. To właśnie przez

nasze hobby zdecydowaliśmy się na zaczęcie projektu ecovita.

6. Efekt jaki chcemy osiągnąć w projekcie nie przyniesie nam żadnych korzyści materialnych, jednak rozwiemy swoje szeroko pojęte zainteresowania, co jest rzeczą bezcenną. Uzyskamy także w trakcie jego trwania umiejętności, które wykorzystamy w naszej ścieżce rozwoju zawodowego. **Radek Soysal**, np. wykorzysta te umiejętności do przyszłej pracy jako programista języka dart. Dominik natomiast zdobędzie praktyczne umiejętności menadżerskie – ponieważ w przyszłości chce założyć własną firmę. Poza tym każdy z nas nauczy się pracy w zespole.

Chcemy też nauczyć się odpowiedzialności za powierzone nam pieniądze. Dodatkowo poza bezcenną nauką, którą zdobędziemy przez realizację tej inicjatywy, pomożemy ludziom z naszego otoczenia. Przykładowo, aplikacja mobilna będzie skierowana stricte do Warszawiaków (czyli również naszych sąsiadów), ponieważ mapa miejsc, które do niej dodamy

będzie obejmowała tylko obszar stolicy. Chcemy, by każdy Warszawiak miał ułatwiony dostęp do informacji o tym jak (np. przez publikacje) i gdzie (przez mapkę w aplikacji) być bardziej ekologicznym. Chcemy by z aplikacji oraz strony internetowej aktywnie korzystało minimum 2 tysiące użytkowników.

Na naszym projekcie skorzystają także szkoły, do których uczęszczamy, ponieważ uświadamiamy uczniów o zagrożeniach, które płyną np. z nadmiernego konsumpcjonizmu.

Autorzy: Dominik Dyga – kierownik projektu, Radosław Soysal, Minuk Lee, Piotr Piechota, Patrick Moloney

Uczniowie – XLIV Liceum Ogólnokształcące – im. Stefana Banacha, XLII Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Warszawie, Thames British School Warsaw

Redaktor

Więcej na: <https://liderzyinnowacyjnosci.com/>

Ciąg dalszy ze s. 1

Projekt budowy samolotu o napędzie hybrydowo-elektrycznym

Dwie polskie uczelnie: Politechnika Wrocławska i Politechnika Łódzka biorą udział w międzynarodowym projekcie HECATE, który zakłada opracowanie samolotu o napędzie hybrydowo-elektrycznym. Prototyp ma być gotowy w połowie przyszłej dekady.

Państwa Unii Europejskiej chcą do 2050 roku osiągnąć

neutralność klimatyczną i dotyczy to również przemysłu lotniczego. Jednym z zaproponowanych rozwiązań w tym zakresie jest stworzenie małych samolotów pasażerskich o napędzie hybrydowo-elektrycznym, które mogłyby obsługiwać regionalne połączenia lotnicze. To spore wyzwanie, które wymaga opracowania wielu nowych rozwiązań i technologii, począwszy od

zagadnień związanych z wysokim napięciem, wyładowaniami łukowymi i zakłóceniami elektromagnetycznymi, aż po optymalizację zarządzania termicznego.

Taki jest właśnie główny cel projektu HECATE (Hybrid-ElectriC regional Aircraft distribution Technologies), w który zaangażowało się 37 firm, uniwersytetów i jednostek badaw-

czych z 11 krajów. Koordynatorem przedsięwzięcia, którego budżet wynosi ponad 45 mln euro, została firma Collins Aerospace. Pierwszy, koncepcyjny etap badań zakończy się za trzy lata, a prototyp samolotu ma być gotowy w 2035 roku. W badaniach biorą udział m.in. naukowcy z Politechniki Wrocławskiej.

Tego typu technologii nie ma jeszcze na świecie, wszystko trzeba będzie zbudować od podstaw. Mamy co prawda elektryczne samochody i drony, ale to zupełnie inna skala projektu choćby ze względu na konieczność integracji wielu systemów czy zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa użytkowników – podkreśla dr hab. inż. Mateusz Dybkowski z Wydziału Elektrycznego PWr.

W projekcie uczestniczą również inżynierowie z Wydzia-

łu Geoinżynierii, Górnictwa, Geologii, którzy zajmą się m.in. testowaniem algorytmów, adaptacją i rozwojem nowych metody do detekcji uszkodzeń łożysk tocznych w maszynach elektrycznych,

Dodatkowo będziemy się także prognozować tzw. czas życia łożyska tocznego, a wszystkie te elementy dotyczą przetwarzania sygnałów drganiowych. Docelowo metody diagnostyczne będą bazowały na sygnałach elektrycznych (prąd, napięcie) rejestrowanych w silniku – tłumaczy prof. Radosław Zimroz, dziekan WGGG.

W sumie w badania na PWr zaangażowanych będzie niemal dwadzieścia osób, włączając w to doktorantów. Etap projektowy potrwa trzy lata, ale liczymy, że zostaniemy też zaproszeni do kolejnych etapów badań i będziemy brali udział w progra-

mie HECATE przez kolejnych kilkanaście lat – dodaje prof. Krzysztof Szabat z Katedry Maszyn, Napędów i Pomiarów Elektrycznych, kierownik programu HECATE na PWr. – To największy jak do tej pory projekt, który będzie realizowany w naszej katedrze – dodaje.

Na realizację badań Politechnika Wrocławska otrzymała 800 tys. euro. Oprócz Politechniki Wrocławskiej w programie HECATE bierze także udział Politechnika Łódzka, której zadaniem będzie określenie potencjalnych zagrożeń dla środowiska naturalnego wynikających z zastosowania nowych materiałów i nowoczesnych technik produkcji.

MK, źródło: PWr

Więcej na: <https://liderzyinnowacyjnosci.com/>

Polsko-amerykański test może ocenić ryzyko raka piersi lub jajnika

Opracowany przez polsko-amerykański zespół prosty test może pozwolić w przyszłości na oszacowanie ryzyka raka piersi lub jajnika bez konieczności wykonywania badań genetycznych, a co za tym idzie, tanio i masowo – informuje pismo „Nature Communications”

Jak wykazali (<https://doi.org/10.1038/s41467-023-38925-4>) badacze z Dana-Farber Cancer Institute (DFCI) i Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (UML), określona kombinacja poziomów mikroRNA w surowicy wskazuje na wyższe ryzyko rozwoju nowotworów w przyszłości. Nie jest konieczne sekwencjonowanie DNA w celu bezpośredniego stwierdzenia sprzyjających nowotworom mutacji w genach BRCA1 i BRCA2. Zamiast tego wystarczy badać konsekwencje mutacji – zaburzone funkcjonowanie procesów związanych z tymi białkami.

Prawidłowe geny BRCA1 i BRCA2 stanowią część szlaku regulującego naprawę DNA. Odpowiadają za wytwarzanie białek zdolnych do naprawy uszkodzonego DNA w komórkach. Niektóre mutacje tych genów sprawiają, że naprawa jest zaburzona co prowadzi do pojawiania się kolejnych uszkodzeń genomu i raka piersi, jajnika, prostaty lub trzustki.

„Po raz pierwszy udało się za pomocą prostego testu zidentyfikować we krwi sygnał, który sugeruje istnienie zmian prowadzących do rozwoju nowotworów” – wskazał prof. Dipanjan

Chowdhury z DFCI, główny autor projektu. Zdaniem autorów ta nowa metoda może stanowić podstawę do wprowadzenia szeroko dostępnych, tanich i prostszych w użyciu testów identyfikujących dziedziczne ryzyko rozwoju raka.

W Polsce (jak i większości krajów rozwiniętych), testy genetyczne są dostępne dla pacjentów, w których w rodzinach stwierdzono przypadki tych nowotworów. W przypadku osób, u których zidentyfikowane zostaną mutacje zwiększające ryzyko raka możliwe jest przeprowadzenie zabiegów chirurgicznych redukujących ryzyko (mastektomia- usunięcie piersi, oophorektomia – usunięcie jajników). Niestety, jedynie około 10 proc. osób z mutacjami BRCA1/2 wie, że jest ich nosicielami.

„Celem naszego projektu było znalezienie rozwiązania, które pozwoliłoby prowadzić poszukiwania wariantów zwiększających ryzyko raka na skalę populacyjną, ale bez konieczności wykorzystywania zaporowo drogich metod” – powiedział cytowany w komunikacie prasowym prof. Wojciech Fendler z UML, autor korespondencyjny pracy. „Zidentyfikowane w pracy autorstwa Kevina Eliasa i Urszuli Smyczyńskiej mikroRNA wskazują, że stworzenie takiego narzędzia jest możliwe” – dodał.

MikroRNA są krótkimi cząsteczkami RNA o specyficznej strukturze. Ich biologiczną funkcją jest regulacja produkcji białek, ale w przedstawianej pracy skupiono się na innym aspekcie

– zależnej od procesów patologicznych zmianie ilości kopii specyficznych mikroRNA w surowicy. Określona konfiguracja ilości (ekspresji) mikroRNA w surowicy wskazuje zatem na obecność konkretnych chorób.

6 grup badawczych z USA, Indii i Polski zebrało w sumie 653 próbek. Za pomocą sekwencjonowania mikroRNA zmierzono ilość tych cząsteczek w każdej próbce. Następnie zespół prof. Fendlera wykorzystał techniki bioinformatyczne i biostatystyczne, w tym oparte o uczenie maszynowe, by zdefiniować charakterystyczny dla mutacji BRCA1 lub BRCA2 profil ekspresji mikroRNA.

„Głównym problemem projektu było znalezienie sposobu na przetwarzanie dużych ilości danych o różnej jakości technicznej i charakterystyce klinicznej. Usunięcie źródeł zmienności innych niż biologiczne pozwoliło zdefiniować, które mikroRNA są związane z zaburzoną naprawą DNA i mogą być wykorzystywane jako test diagnostyczny” – zaznaczyła dr Urszula Smyczyńska, pierwsza autorka pracy.

Jak przekazano w komunikacie prasowym, wypracowany model pozwala identyfikować osoby z mutacjami BRCA1/2 z trafnością 94 proc. Ponieważ badanie to wykorzystuje sekwencjonowanie mikroRNA, test nie jest jeszcze możliwy do stosowania w badaniach przesiewowych. Może natomiast posłużyć do kalibracji takiego narzędzia na przykład za pomocą techniki qPCR – tej samej, co stosowana w przypadku testów

na COVID-19.

Zespoły profesorów Chowdhury i Fendlera wskazują, że zidentyfikowany zestaw mikroRNA ujawnia inne informacje niż samo sekwencjonowanie BRCA1/2 lub innych genów związanych z naprawą DNA. Wydaje się bowiem, że wyniki wskazują na funkcjonalny efekt wariantów genetycznych, bez względu na to, który gen jest dotknięty mutacją. Wykrywanie zaburzeń powodowanych przez mutacje wydaje się bardziej przydatne niż samych mutacji.

„Nieustannie odkrywane są nowe geny i warianty zaburzają-

ce naprawę DNA, co oznacza, że wyniki określane jako ujemne mogą wymagać reewaluacji. Test, który nie wymaga bazy referencyjnej genów i ich patogennych wariantów mógłby znacznie lepiej identyfikować osoby wymagające dokładniejszego nadzoru onkologicznego” – wskazał prof. Chowdhury.

Dalsze badania obu zespołów skupiają się na wykalibrowaniu testu do wykorzystania praktycznego oraz przetestowania jego efektywności w skriningu populacyjnym.

Badania były finansowane przez Dana-Farber/Harvard Cancer Center Ovarian Cancer

SPORE, the National Institutes of Health, the National Cancer Institute, the Massachusetts Life Sciences Center Bits to Bytes Program, the Deborah and Robert First Family Fund, the Honorable Tina Brozman Foundation, the V Foundation, the Mighty Moose Foundation, oraz DST-UKERI (the Government of India Department of Science and Technology and the UK-India Education and Research Initiative).(PAP)

**Nauka w Polsce,
Paweł Wernicki**

Więcej na: [https://
liderzyinnowacyjnosci.com/](https://liderzyinnowacyjnosci.com/)

HUMOR

Jasiu zaprezentował wujowi swoją narzeczoną i po wizycie, przy kolejnym spotkaniu sam na sam, zapytał wuj: Czy podoba się

wujowi moja narzeczoną???

Wujek poważnie i spokojnie odpowiedział siostrzeńcowi: Jasiu masz bardzo ładną narzeczoną, ale musisz jej wierzyć zawsze tylko na słowo. Nigdy nie możesz jej kontrolować i zadawać jakichkolwiek pytań.

Zdziwiony młodzian zapytał:

Dlaczego wuju nie mam kontrolować i zadawać jakichkolwiek pytań?

Wuj odpowiedział rzeczowo: Abyś mógł w dalszym ciągu wierzyć tylko na słowo.

Aeroklub Włocławski - treningowe loty szybowcowe

W Aeroklubie Włocławskim odbywają się systematycznie loty szkoleniowe dla członków pilotów Aeroklubu Włocławskiego w celu podwyższania kwalifikacji lotniczych. Jedną z form takich szkoleń jest wykonywanie lotów szybowcowych ze startu za samolotem holującym.

W dniu 05 czerwca 2023 dyrektor Aeroklubu Włocławskiego Marek Koziński wyraził zgodę na obserwację lotów szybowcowych przez naszą Redakcję Wieści Światowe.

Pogoda była wyjątkowo piękna, słoneczna, bezwietrzna, czyli wymarzona dla różnego rodzaju lotów.

Na płycie lotniska wszedłem

w towarzystwie przypadkowo spotkanego bardzo sympatycznego młodego człowieka, który miał ze sobą pełen ekwipunek pilota a na plecach spadochron, po chwili rozmowy dowiedziałem się, że właśnie jest pilotem szybowca i idzie na start.

Sam start wygląda niby bardzo prosto, ale w rzeczywistości wcale nie jest taki prosty i wymaga bardzo dużej wiedzy wyrażonej we wprawie, wyczuciu sytuacji, oraz perfekcyjnego rozeznania.

Na płycie lotniska stoi szybowiec z pilotem, podjeżdża samolot holujący, zakładana jest lina holująca, osoba odpowiedzialna za start i bezpieczeństwo wyrównuje poziom szybowca przez uniesienie z jednej strony

skrzydła szybowca do odpowiedniego poziomu i daje sygnał do startu. W naszym przypadku osobą odpowiedzialną był osobiście dyrektor Aeroklubu Włocławskiego Marek Koziński.

Samolot z szybowcem na holu ruszył i bardzo szybko w przestworzach znikł z oczu. Po pewnym czasie samolot wrócił na lotnisko a szybowiec samodzielnie poszybował.

Na pytanie ile godzin szybowiec może lecieć w powietrzu, dyrektor Marek Koziński powiedział, że dużo, nawet pięć i sześć. I podał przykład: W dniu wczorajszym (04.06.2023) pilot szybowcowy Henryk Kopro-wicz wykonał przelot szybow-

Budynek główny portu lotniczego

AEROKLUB WŁOCŁAWSKI

im. Stanisława Skarżyńskiego

LOTNISK KRUSZYN

Rok założenia 1959 r.

Sekcje działające na terenie Aeroklubu:

**SAMOLOTOWA
SZYBOWCOWA
SPADOCHRONOWA
BALONOWA
MODELARSKA
MOTOLOTNIOWA**

www.aeroklub.wloclawek.pl

tel. 54 235 54 43 - 44

Dla młodych ambitnych możliwości w Aeroklubie Włocławskim są ogromne.

Dyrektor Marek Kosiński na stanowisku dowodzenia w trakcie lotów treningowych.

W kabinie za sterami szybowca Szymon Marcinkowski pilot młodej generacji w trakcie wykonywania lotów treningowych.

Szybowiec z pilotem w całej okazałości.

Dyrektor Marek Koziński wyrównuje poziom szybowca do lotu.

Samolot holownik DYNAMIC za sterami siedzi były pilot wojskowy Zbigniew Derlak.

I polecieci w przestworza.

cem JANTAR 3 na odległość trów.
582 kilometry a w dniu dzisiejszym (05.06.2023) wykonywał
przelot na odległość 300 kilome-

Loty treningowe obserwował:
dr Ryszard Milewski

PS. Dziękujemy wszystkim oso-

bom uczestniczącym w lotach
treningowych za życzliwość i
uprzejmość.

R

Zadbaj o SIEBIE

Sztuka odmładzania
i długowieczności

już dziś!

Uwolnij się od bólu, stresu, leków,
każdego przypadku raka i chorób nieuleczalnych

Hiperbaryczne terapie tlenowe, masaże,
suplementacje prosto z Natury, wszelkie
badania, skuteczne głodówki lecznicze.

Oczyszczanie z: pasożytów, grzybów,
metali ciężkich, toksyn, bakterii,
wirusów i odkwaszanie organizmu.

Kujawskie Centrum
Samouzdrawiania Naturą

Oślonki 3A, 88-220 Osięciny

janusz.borkowski@op.pl

naturoterapia@kujawy.org

tel. 603 791 007 lub 506 210 575

Przedsiębiorstwo Robót Drogowo–Mostowych S.A. w Szamotułach

Oferta handlowa

Firma PRDM S.A w Szamotułach posiada na terenie placu przerobowego w Lipnicy gm. Szamotuły suszarnie i sortownie piasku. Posiadamy w swojej ofercie piasek suszony o różnych parametrach.

Dostępne frakcje: 0,0 – 1,2 mm

Piasek suszony znajduje szerokie zastosowanie w różnych gałęziach przemysłu:
przemysł motoryzacyjny (tramwaje-hamulce),

chemia budowlana
(suche zaprawy murarskie i klejowe, tynki szlachetne),
budownictwo sportowe,
budownictwo o specjalnych właściwościach
(piaskowanie konstrukcji stalowych, kamienia,
elewacji, posadzki przemysłowe)
odlewnictwo
zoologia
ogrodnictwo

Piasek suszony umieszczamy w profesjonalnych opakowaniach :
big - bagi ok. 1,0 – 1,5 Mg
możliwość odbioru luzem

Zamówienia przyjmujemy na telefon **612920604**, fax **612921003**,
e-mail: **prdmsa@prdmsa.pl**

Ciąg dalszy ze s.1

Przełom w leczeniu stwardnienia rozsianego

To jeden z największych postępów w medycynie. Przypominamy o tym, bo 30 maja obchodzony jest Światowy Dzień Stwardnienia Rozsianego. Z tej okazji – o zmianach, jakie zaszły w leczeniu tej choroby oraz najpilniejszych potrzebach osób żyjących z SM w Polsce i opiekujących się nimi neurologów – mówią Dominika Czarnota, sekretarz generalna Polskiego Towarzystwa Stwardnienia Rozsianego (PTSR) oraz prof. dr hab. n. med. Krzysztof Selmaj, przewodniczący Doradczej Komisji Medycznej PTSR, dyrektor Centrum Neurologii w Łodzi, kierownik Katedry Neurologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

W ostatnich miesiącach w Polsce zaszły bardzo duże zmiany w dostępie pacjentów z SM do nowoczesnych terapii. Jak w praktyce przekładają się one na sytuację osób żyjących z tą chorobą?

Prof. Krzysztof Selmaj: Na świecie ogromny, wręcz rewolucyjny, postęp w terapii SM zaczął się już ponad 20 lat temu. W tym czasie na rynek wchodziły coraz to nowsze terapie immunomodulujące o wysokiej skuteczności, które pozytywnie zmieniają przebieg choroby. W Polsce dostęp do tych nowoczesnych terapii był jednak ograniczony i przez wiele, wiele lat walczyliśmy – zarówno eksperci, jak i organizacje pacjentów – o umożliwienie pacjentom korzystania w pełni z tych zdobyczy medycyny. W ostatnich miesiącach sytuacja się bardzo poprawiła, bo w listopadzie 2022 r. został wprowadzony nowy program lekowy dotyczący leczenia SM. Wcześniej obowiązywały dwa programy lekowe – pierwszej i drugiej linii – i

trzeba było przenosić pacjentów z pierwszego programu do drugiego, kiedy ich stan się pogarszał, co było trudne technicznie i obwarowane wieloma obostrzeniami. To bardzo utrudniało prawidłowe, nowoczesne leczenie. Teraz mamy jeden program i możemy w jego ramach stosować prawie wszystkie obecnie zarejestrowane w terapii SM leki, zgodnie z ich zapisami rejestracyjnymi. Ta zmiana to duże osiągnięcie całego naszego środowiska SM-owego. Dzięki niej możemy skutecznie leczyć pacjentów, z korzyścią dla nich samych i całego społeczeństwa, bo pacjenci będą mogli normalnie żyć i pracować. Potrzebne są jeszcze pewne poprawki uelastyczniające nowy program lekowy oraz zapowiedziane już przez Ministerstwo Zdrowia przesunięcie do 1. linii leczenia jeszcze dwóch leków. Wtedy program będzie działał optymalnie.

Dominika Czarnota: To prawda, że w leczeniu stwardnienia rozsianego nastąpił prawdziwy przełom – jeszcze w latach 90-tych nie było niemal żadnych leków modyfikujących przebieg tej choroby, a obecnie mamy ich co najmniej kilkanaście. To daje możliwość personalizacji terapii, na czym bardzo nam zależy, ponieważ SM jest chorobą niezwykle zindywidualizowaną – nie ma dwóch osób, które miałyby dokładnie taki sam przebieg choroby. Dzięki obecnej szerokiej dostępności leków w Polsce, terapia może być indywidualnie, precyzyjnie dobierana do pacjenta i stanu zaawansowania choroby. Oprócz poszerzenia możliwości leczenia stwardnienia rozsianego w postaci rzutowo-remisyjnej, nowy program lekowy zawiera też lek zarejestrowany na postać wtórnie postępującą, czego

wcześniej nie było. Mamy nadzieję, że te zmiany przełożą się na większą liczbę leczonych pacjentów, i że będą oni leczeni skuteczniej i dłużej – nie będzie dochodziło do sytuacji, w której pacjent przestaje odpowiadać na jedną terapię i nie ma możliwości zaproponowania mu innej.

Z jakimi wyzwaniami wiąże się te zmiany?

Prof. Krzysztof Selmaj: Szerszy dostęp do leków wysoko skutecznych oznacza, że teraz pacjenci mogą być leczeni z zastosowaniem tych leków w o wiele większej liczbie ośrodków. Oczywiście jest to korzystne dla pacjentów, ponieważ wielu z nich ma jednak problemy z poruszaniem się i w związku z tym krótszy dojazd do ośrodka jest dla nich bardzo ważny. Oczywiście, każda zmiana może początkowo sprawiać pewne trudności i wyzwania. W szczególności są one związane z tym, że nie wszyscy lekarze, którzy mogą teraz stosować u swoich pacjentów leki wysoko skuteczne, mają doświadczenie w ich podawaniu. Prowadzona jest jednak szeroka akcja edukacyjna dla neurologów i podczas szkoleń przekazujemy im niezbędne informacje, tak żeby mogli bez większych obaw prowadzić to leczenie.

Czy – po pokonaniu tych trudności – będziemy mogli powiedzieć, że program lekowy daje pacjentom pełny dostęp do nowoczesnego leczenia immunomodulującego?

Prof. Krzysztof Selmaj: Nie do końca. Konstruując program lekowy, wszyscy starali się, żeby był on optymalny, jednak w praktyce wychodzą pewne problemy. Jednym z takich problemów, które zauważamy, że jest ograniczenie dostępu do leczenia dla pacjentów, którzy są nieco bardziej zaawansowani w

stopniu niepełnosprawności. Ci pacjenci – posiadający wyższą punktację w skali EDSS (mierzącą stopień niepełnosprawności) nie spełniają kryteriów kwalifikacji do leczenia w programie lekowym. Nie jest to uzasadnione ani wynikami badań naukowych nad lekami stosowanymi w SM ani wskazaniem rejestracyjnymi określonymi przez Europejską Komisję Medyczną (EMA). Choć wszystkie leki, którymi obecnie dysponujemy, są lekami prewencyjnymi, które hamują postęp choroby i zapobiegają niepełnosprawności, to nie oznacza to, że działają tylko u pacjentów z małym stopniem niepełnosprawności. U pacjentów z bardziej zaawansowaną chorobą także istnieje możliwość działania hamującego jej dalszy postęp. U tych osób chodzi o to, żeby niepełnosprawność się nie pogłębiała się.

Dominika Czarnota: Obecnie w programie lekowym w 1. linii leczenia brakuje okrelizmu-mabu, ale liczymy, że zgodnie z deklaracjami Ministerstwa Zdrowia, zmieni się to już od lipca tego roku. Również kladrybina ma być dostępna dla pacjentów zgodnie ze wskazaniem rejestracyjnym tego leku, a więc szerzej niż obecnie.

Bardzo bym też chciała, żeby do programu lekowego został dodany zapis umożliwiający podjęcie indywidualnej decyzji o włączeniu pacjenta do programu lekowego przez konsultanta wojewódzkiego lub krajowego. Choć widać, że autorzy programu chcieli zabezpieczyć wszystkie grupy pacjentów, to jednak nikt nie jest w stanie przewidzieć wszystkich sytuacji i przydałby się pewien „przycisk alarmowy” na sytuacje wyjątkowe – np. gdy pacjent, będący już w terapii, wyjechał zagranicę i nieoczekiwanie został tam na kilka

psychologicznej, zawodowej i społecznej. Jest to ogromne zagadnienie, nad którym koniecznie trzeba zacząć pracować systemowo. Kolejna sprawa to kompleksowość leczenia, ponieważ SM jest chorobą, w której oprócz objawów stricte neurologicznych, występują objawy z innych układów, spowodowane przez zmiany neurologiczne. Oznacza to, że niezwykle istotny dla osób z SM jest dostęp do okulistów, urologów, ortopedów i innych specjalistów. Takie kompleksowe leczenie powinno być zorganizowane w sposób przyjazny dla pacjentów.

Dominika Czarnota: Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego oraz inne organizacje pacjentów reprezentujące pacjentów chorych na SM w Polsce również mają nadzieję, że opieka nad osobami z SM będzie bardziej kompleksowa niż ma to miejsce na chwilę obecną. Oprócz wymienionych przez Pana Profesora kwestii leczenia objawowego, rehabilitacji i opieki całego zespołu lekarzy, ważne jest również systemowe wsparcie udzielane przez psychologów czy neuropsychologów. Ostatnio dużo mówimy o kwestiach zaburzeń funkcji poznawczych w SM, które mają istotne przełożenie na codzienne funkcjonowanie pacjentów, tymczasem właściwie nie monitorujemy tych zaburzeń, a obecny system nie ma nic do zaoferowania pacjentom z SM w zakresie rehabilitacji czy treningu funkcji poznawczych. Jeśli chodzi natomiast o pomoc psychologiczną, to ona generalnie w Polsce kuleje. Jako PTSR oferujemy pacjentom bezpłatną poradnię specjalistyczną z dostępem do konsultacji neurologicznych, do psychologów, prawnika, pracownika socjalnego, pielęgniarki i dietetyka, jednak na-

miesiące, co spowodowało, że wypadł z programu, ale po powrocie do kraju chciałby kontynuować leczenie.

Prof. Krzysztof Selmaj: Zgadzam się z tym, że program powinien być elastyczny. Nie powinno być sytuacji, że dochodzimy do ściany i nie mamy nic do zaproponowania pacjentowi. Pamiętajmy też, że program lekowy dotyczy leczenia immunomodulującego, a potrzeby terapeutyczne pacjentów z SM są znacznie szersze, obejmują również leczenie objawowe, i tu też konieczne są pilne zmiany.

Jakie są zatem aktualnie najpilniejsze potrzeby pacjentów z SM i opiekujących się nimi lekarzy?

Prof. Krzysztof Selmaj: Czekamy na poprawę dostępu do leków zmniejszających spa-

styczność czyli ograniczających nadmierne napięcie mięśni, co jest jednym z najbardziej dokuczliwych objawów u pacjentów z SM. Chodzi m.in. o toksynę botulinową, która jest refundowana dla pacjentów ze spastycznością, chorującymi na inne choroby np. dla osób po udarach mózgu, natomiast nie jest refundowana dla pacjentów z SM, oraz o marihuanę leczniczą, która w wielu krajach jest wykorzystywana do leczenia spastyczności. Pomocny byłby także lek famprydyna, który zwiększa siłę mięśni, poprzez modyfikowanie funkcji kanałów jonowych w komórkach mięśniowych.

Bardzo ważne jest też zapewnienie pacjentom z SM szerokiego dostępu do rehabilitacji, nie tylko ruchowej, ale również

szych trzech psychologów nie jest w stanie zabezpieczyć całej populacji osób chorujących na SM w Polsce, a wielu osób nie stać na to, żeby regularnie korzystać z prywatnych wizyt u psychologa.

Wokół SM wciąż funkcjonuje wiele mitów i wydaje się, że społeczne postrzeganie tej choroby nie nadąża za postępem, jaki dokonuje się w terapii ...

Dominika Czarnota: Staramy się pokazywać i mówić, że dzięki nowoczesnym terapiom i wcześniej podjętemu leczeniu, stwardnienie rozsiane wygląda inaczej niż jeszcze 10-20 lat temu. Efekty wprowadzenia na rynek nowoczesnych terapii są już zauważalne – pacjentów z niepełnosprawnością i innymi widocznymi objawami stwardnienia rozsianego jest mniej i będzie ich coraz mniej. Aby jednak tak się stało, konieczne jest przestrzeganie reżimu terapeutycznego. Staramy się uświadamiać osoby po diagnozie SM, żeby rozpoczynały le-

czenie immunomodulujące i go nie przerywały.

Przekaz społeczny musi być jednak zrównoważony, dlatego, że prawda jest taka, że pomimo skutecznego leczenia immunomodulującego, pacjenci z SM wciąż doświadczają różnych objawów. Najczęstszym z nich jest przewlekłe zmęczenie, które mocno rzutuje na codzienne funkcjonowanie. Dlatego nie możemy bagatelizować SM, musimy pamiętać, że nie wszystkie osoby z tą chorobą będą w stanie przenosić góry – zwłaszcza, że jest to choroba bardzo heterogenna, różnie przebiegająca u różnych osób.

Prof. Krzysztof Selmaj: Społeczne postrzeganie stwardnienia rozsianego na pewno będzie się zmieniło z czasem. Musimy pamiętać, że pojawienie się leków o wysokiej skuteczności, które dają pacjentom dużą szansę na normalne życie, to kwestia ostatnich 5-7 lat, więc jest to jeszcze dość krótki okres i jest duża grupa pacjen-

tów, którzy zachorowali jeszcze przed tą rewolucją terapeutyczną, i w związku z tym mogą mieć znaczny stopień niepełnosprawności. Natomiast większość pacjentów, którzy zachorowali stosunkowo niedawno i wcześniej rozpoczęli leczenie, funkcjonuje normalnie. Z czasem tych pacjentów będzie coraz więcej i to spowoduje zmianę w społecznym postrzeganiu SM.

Czego życzą sobie osoby żyjące z SM oraz opiekujący się nimi neurologi z okazji Światowego Dnia SM?

Dominika Czarnota: Życzylabym nam kolejnych pozytywnych zmian, o których już wspominaliśmy – drobnych poprawek w programie lekowym oraz rzeczywistej opieki kompleksowej nad osobami z SM. Natomiast marzeniem jest to, żeby pewnego dnia został wynaleziony lek, który pozwoli definitywnie wyleczyć stwardnienie rozsiane. Wtedy istnienie PTSR straci sens, ale z takiego powodu zaakceptujemy to.

Prof. Krzysztof Selmaj: To, żebyśmy mogli tę chorobę całkowicie wyleczyć jest marzeniem nas wszystkich. Na świecie prowadzone są bardzo duże badania nad lekami na SM, więc może się to uda. Równie ważne jest, abyśmy wypracowali leki, które będą w stanie naprawiać zmiany chorobowe w układzie nerwowym, które powstały w wyniku SM. Jak dotąd takich leków nie mamy, ale wierzymy, że medycyna osiągnie kiedyś taki poziom, że stwardnienie rozsiane będzie całkowicie wyleczalne.

Redaktor

Więcej na: <https://liderzyinnowacyjnosci.com/>

Ciąg dalszy ze s.1

Polska pomoc dla Ukrainy po zniszczeniu tamy na Dnieprze

W związku ze zniszczeniem zapory na Dnieprze w Nowej Kachowce, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji Mariusz Kamiński, w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów Mateuszem Morawieckim, podjął decyzję o przekazaniu pomocy rzeczowej Ukrainie w postaci cystern na wodę oraz pomp wysokiej wydajności. O zapotrzebowanie rzeczowe strona ukraińska wystąpiła za pośrednictwem Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego (ERCC).

W związku z dramatyczną sytuacją ludności cywilnej, po zniszczeniu przez Rosję zapory na Dnieprze w Nowej Kachowce, wraz z premierem Mateuszem Morawieckim, zdecydowaliśmy o przekazaniu 10 cystern na wodę o pojemności 18 tys. litrów oraz 10 pomp wysokiej

wydajności. Dziękuję Państwowej Straży Pożarnej za zaangażowanie – powiedział minister.

Ukraina zwróciła się o pomoc za pośrednictwem Mechanizmu Wspólnotowego Unii Europejskiej, którego jest członkiem. Polska od 2022 roku mocno zabiegała o wsparcie dla Ukrainy we wstąpieniu do tego systemu. Dzięki osobistemu zaangażowaniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji Mariusza Kamińskiego strona ukraińska została włączona do tego mechanizmu. Krajowym punktem kontaktowym Wspólnotowego Mechanizmu UE w zakresie pomocy humanitarnej oraz ratowniczej jest Państwowa Straż Pożarna.

Z Polski na Ukrainę trafi pomoc w postaci 10 cystern o pojemności 18 tys. litrów na wodę, a także 10 pomp wysokiej

wydajności około 12 tys. litrów/minutę każda.

We wtorek, 6 czerwca nad ranem Rosjanie wysadzili zapórę elektrowni wodnej na rzece Dniepr w okupowanej miejscowości Nowa Kachowka, w obwodzie chersońskim. Władze Ukrainy zarządziły ewakuację kilku tysięcy osób z terenów zagrożonych powodzią. Całkowitemu zniszczeniu uległa hydroelektrownia znajdująca się na zaporze. Podtopionych zostało kilkanaście miejscowości i kilkaset domów.

**Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
Rzeczypospolitej Polskiej**

Od Redakcji:

Informacje otrzymaliśmy 07 czerwca 2023 o godzinie 11:58.

Red.

Ciąg dalszy ze s.1

Polski rząd wspiera suwerenność Mołdawii

W związku z koniecznością wzmocnienia proeuropejskiego rządu w Kiszyniowie oraz zapewnienia odpowiednio wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego, minister Mariusz Kamiński, w porozumieniu z premierem Mateuszem Morawieckim, podjął decyzję o przekazaniu MSW

Mołdawii sprzętu i wyposażenia, w tym broni i amunicji, a także m.in. hełmów, kamizelek taktycznych oraz kompletów ochronnych. To kolejna już pomoc ze strony Polski na rzecz bezpieczeństwa Mołdawii.

Niepodległa i suwerenna Mołdawia, opierająca się próbom wewnętrznej destabilizacji,

potrzebuje naszego wsparcia! Dlatego podjąłem decyzję o przekazaniu policji mołdawskiej ogromnego transportu (2 Herculesy i 4 samoloty CASA) broni, amunicji i wyposażenia od służb podległych MSWiA – podkreślił minister Mariusz Kamiński.

Polska już od dawna aktywnie angażuje się w pomoc na rzecz utrzymania niepodległości

Mołdawii. Na początku maja br. w Kiszyniowie odbyły się wspólne ćwiczenia policyjnych jednostek kontrterrorystycznych z Polski i Mołdawii. Na zakończenie tych działań funkcjonariusze specjalnych pododdziałów Policji obydwu państw symbolicznie odbyli lot polskim helikopterem Black Hawk nad Wielkim Placem Zgromadzeń w Kiszyniowie, prezentując flagi mołdawską i Unii Europejskiej. Wydarzenie to miało miejsce 9 maja, który jest obchodzony

jako Dzień Europy. Stanowiło ono wyraz naszego poparcia dla dążeń Mołdawii do pełnego uniezależnienia się od Rosji.

W ramach wspierania proeuropejskiego rządu w Mołdawii, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji podjął także decyzję o wpisaniu na listę sankcyjną Ilana Șora, lidera prorosyjskiej Partii ȘORA (dawniej Społeczno-Politycznego Ruchu Równości). W Mołdawii Ilan Șor jest poszukiwany listem gończym. Odpowiada on także za organi-

zację prorosyjskich demonstracji ulicznych, prowadzących do destabilizacji sytuacji w tym kraju.

**Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych i Administracji
Rzeczypospolitej Polskiej**

Od Redakcji:

Informacje otrzymaliśmy 01 czerwca 2023 o godzinie 13:41.

Red.

Ciąg dalszy ze s.1

Elektryczny Mustang i 600km bez ładowania – poradnik eksploatacji

Jesteś fanem elektrycznych samochodów? Samochodzik na baterie? Prawa fizyki dopadną cię i tu, Mustang Mach-E jest szybki, im szybciej jedziesz tym więcej z baterii ciągnie, ooo baaardziej!!! Nic za darmo!!! Bezpieczny zakup auta elektrycznego – poradnik.

Mustang Mach-E czyli iskrzy na drodze do radości – generator kluczem

Ford był zawsze awangardą motoryzacji powszechnej, ale to Tesla stała się numerem 1 szybkich i dalekosiężnych elektryków. W Europie jeszcze niedawno oferta aut elektrycznych była skromna i jest nadal. Jazda autem elektrycznym, które ma zasięg 300km a realnie trochę ponad 200 w kraju, gdzie infrastruktura obsługi elektryków jest skromna to udręka. Takie 600km zasięgu to oczywiście

przy specyficznych warunkach jazdy. Odzysk energii jest kluczem, w aucie które ma silniki o łącznej mocy ponad 400KM można ją odzyskać nawet gwałtownym hamowaniem. Hamowanie to praca generatora a ten jest odwróconym silnikiem, czyli im większa moc tym lepszy odzysk i to jest tajemnica dużych mocy w elektrykach a szczególnie w Mustangu.

W najmocniejszej wersji Mustang Mach-E ma prawie 500KM i wszystko może zaangażować, albo do przyspieszania albo do odzysku energii. Tak więc w mieście możemy cieszyć się dużym zasięgiem, bo nie straszne nam opory toczenia czy powietrza. Układ start/stop nie jest potrzebny, ale musimy pamiętać, że wszystkie odbiorniki prądu w naszym aucie odbierają prąd z baterii. Grzejemy siedzenia bo jest zimno, skracamy zasięg, grzejemy wnętrze auta,

skracamy zasięg, słuchamy głośno muzyki, skracamy zasięg. Brzmi dramatycznie, nawet kiedy ładujemy smartfona to skracamy zasięg!!! A co jeśli jedziemy autostradą? Opory powietrza skracają zasięg i to skutecznie.

Elektryczny Mustang czyli samochód na baterie – pojemność baterii

Rada pierwsza, miej świadomość ograniczeń – zasięg teoretyczny to jedno a twoje gospodarowanie energią to wróg, albo sprzymierzeniec. Musimy mieć świadomość, że minusowa temperatura zmniejsza pojemność baterii i to nawet o połowę. Średnie temperatury zimą ostatnio są ciut powyżej zera, więc ubytek z tego tytułu będzie niewielki. Ale będziemy się dogrzewać, to skróci zasięg, nawet jeśli nie ustawimy zbyt wysokiej temperatury, to ogrzewanie przedniej szyby pokaże nam siłę problemu. W aucie spalinowym

ogrzewanie wnętrza czy nawiew ciepłego powietrza na szybę to ciepło odpadowe z pracującego silnika.

Nie usuniemy go przez chłodnicę silnika tylko przez nagrzewnicę powietrza, tu praktycznie zużycie paliwa się nie zwiększa. Tak więc Ford wyposażył SUVa Mustang Mach-E w dużą baterię by zyskać na spokoju kierowcy, stres związany z ładowaniem może okazać się

duży. Ładowarek jest mało, tych mocnych jeszcze mniej na stacjach paliw tylko [Orlen Charge](#) jest ratunkiem, oni mają najwięcej punktów, ale i tak po jednym tylko na stacji i to nie-liczne. Cena prądu im moc ładowania wyższa, tym stawka wyższa i to zakrawa na znowę, bo wszędzie jest tak samo.

Podróż autem elektrycznym na duże odległości – częste ładowania

Wybierając wersję auta raczej sięgnąć po największą baterię. Najlepiej auto ładować w domu bo wyjdzie 3x taniej jak na szybkiej ładowarce w trasie. Wersja z największą ładowarką ma prawie 100kWh pojemności, to przy spokojnej jeździe może starczyć na ponad 500km, ale latem i bez muzyki. Kolejnym

ograniczeniem jest to, że powyżej 80% ładowarka zwalnia, by nie uszkodzić baterii a za „nadgodziny” ładowarka dolicza za każdą dodatkową minutę powyżej godziny. Odradzam także rozładowanie poniżej 20% , bo jeśli ładowarka na upatrzonej stacji będzie zajęta, albo uszkodzona to czeka nas zgrzyt. Czyli efektywna pojemność do wykorzystania w naszych warunkach to 60-70% pojemności.

Jedyne co nam może to wszystko zrekompensować, to dynamika najwyższej wersji oraz napęd 4x4

dane techniczne Mustang

Mach-E wersja 98kWh GT

Moc silników: 487KM, moment obrotowy: 860Nm już od 0 obr/min do obrotów max. (niesamowite) niedostępne w żadnym silniku spalinowym, zasięg: 600km (rzeczywistość – patrz powyżej), przyspieszenie

0-100km/h: 3,7s jeden z najszybszych SUVów na rynku, radocha z jazdy: 100%

Jeśli kupować elektryka to właśnie takiego, bo ta dynamika rekompensuje wszystko i kosztuje niezbyt dużo, bo przy hamowaniu dużo odzyskamy, czego nie robi auto spalinowe. Koszty dynamicznej jazdy rosną połowę wolniej jak w normalnym aucie a rusza jak z kaptuły.

Wrażenia z jazdy i klimat w kabinie – będziesz cały elektryczny

Test Mach-E przeszedł jak po szynach, szybko, prosto i elektrycznie. Wnętrze jest dobrej jakości, przestronne i ciche, nawet żeby nie było za cicho możesz sobie ustalić poziom hałasu od silnika. Hałas z opływu powietrza raczej marginalny do prędkości autostradowej. Szybciej nie polecam bo prądu ubywa a stacji mało. Muzyka

Bang & Olufsen więc audiofile będą usatysfakcjonowani. Auto wzbudza zainteresowanie innych uczestników ruchu ale i przechodniów czyli jest wyjątkowo wyjątkowe.

Odczucia związane z operowaniem pedałem gazu są niebezpiecznie uzależniające. Moment obrotowy maksymalny zawsze prowokuje do głupich zachowań, więc trzeba wykazać dużą odporność psychiczną. Utrata pieniędzy, albo nawet uprawnień w przypadku tego auta jest bardzo łatwa. Ja jednak jestem tradycjonalistą i kocham prawdziwe mustangi. [Mustang GT w wersji Bullit](#) to jest to!!! Chcę oba!!!

Poczytaj o elektrycznym [Megane](#)

Redaktor

Więcej na: <https://liderzyinnowacyjnosci.com/>

Ciąg dalszy ze s.1

Europejskie kasyno online – aspekty prawne

W chwili obecnej istnieje wiele [najlepsze kasyno online](#), w których każdy użytkownik ma dostęp do różnorodnych gier i bonusów.

Historia rozwoju kasyn online w Europie

Pierwsze kasyna online w Europie miały swój początek pod koniec lat 90-tych, kiedy to po raz pierwszy zaczęły pojawiać się i rozpowszechniać strony internetowe. W tamtym czasie kasyna starały się dotrzeć do nowej platformy, aby absolutnie każdy użytkownik mógł cieszyć się grami nie tylko w

prawdziwych lokalach kasynowych, ale także online z dowolnego miejsca na świecie. W tym czasie kasyna online rozwijały tylko kilka klasycznych gier, takich jak ruletka i blackjack. Od początku lat 2000, kasyna online zaczęły stawać się coraz bardziej popularne. W tym czasie nastąpiła nagła eksplozja liczby użytkowników Internetu i wzrost liczby osób, które wołały korzystać z gier kasynowych online niż z tradycyjnych kasyn.

W tym okresie w Europie pojawiły się nowe gry, takie jak wideo sloty i wideo poker.

Również kasyna online zaczęły rozwijać gry wieloosobowe, które pozwalały graczom grać w czasie rzeczywistym i podejmować się wzajemnie.

Od 2010 roku kasyna online nadal się rozwijają, oferując coraz więcej nowych gier z lepszą grafiką, wyższe bonusy i wygodne metody płatności. Jednocześnie kasyna online ściśle przestrzegają praw i przepisów ustanowionych w swoich krajach, aby zapewnić użytkownikom maksymalną ochronę przed zhakowaniem ich danych osobowych i zapobiec oszustwom.

Pasjans Klasyczny do pobrania.

Google Play

Jak legalne jest europejskie kasyno online?

Przepisy dotyczące kasyn online mogą się różnić w zależności od kraju w Europie, a każdy kraj ma swoje własne zasady i przepisy dotyczące hazardu online. W niektórych krajach kasyna online są w pełni zalegalizowane i regulowane przez rząd, podczas gdy w innych kra-

jach są one zakazane lub istnieją szara strefa. Ponadto istnieją europejskie kasyna online, które posiadają licencje wydane przez inne kraje, dzięki czemu mogą świadczyć usługi w innych krajach, ale nie we wszystkich. W Polsce, Hiszpanii, Włoszech i Danii kasyna online są legalne i regulowane przez władze państwowe. Posiadają one licencję i

muszą przestrzegać określonych zasad i przepisów, aby chronić interesy graczy oraz zapewnić bezpieczeństwo i ochronę ich danych. W tych krajach przepisy regulują reklamę, grę, metody płatności i wypłaty i wiele innych.

Jeśli chcesz korzystać z kasyn online w Europie, zaleca się korzystanie wyłącznie z licen-

Microsoft Solitaire Collection

licencjonowanych i regulowanych mają regulatorów dla kasyn online, aby zapewnić bezpieczeństwo i ochronę swoich pieniędzy i danych oraz przestrzegać zasad i przepisów obowiązujących w danym kraju. Niektóre kraje w Europie nie

licencjonowane, lub nie w pełni legalizują hazard. Na przykład:

1/. Francja: Francja ma surowe przepisy dotyczące hazardu, a większość kasyn online nie jest licencjonowana przez Francję.

Niemniej jednak, istnieją pewne kasyna online, które są licencjonowane w innych krajach Unii Europejskiej i mogą świadczyć usługi we Francji.

2/. Niemcy: Niemcy mają

federalny system prawny, a przepisy dotyczące hazardu mogą się różnić w zależności od landu. Niektóre landy całkowicie zakazują kasyn online, podczas gdy w innych mogą być one zalegalizowane.

3/. Belgia: Belgia posiada system licencjonowania kasyn online, ale może być on restrykcyjny w porównaniu z innymi krajami Unii Europejskiej.

4/. Holandia: Holandia dopiero niedawno zalegalizowała legalnie kasyna online i obecnie opracowuje system licencjonowania.

Przed skorzystaniem z kasyna online w dowolnym kraju europejskim, ważne jest, aby sprawdzić przepisy i licencje, aby zapewnić bezpieczeństwo i ochronę swoich pieniędzy i danych.

Na co zwrócić uwagę wybierając europejskie kasyno online?

Obecnie istnieje zróżnicowany rynek kasyn online, który zaspokoi gusta każdego gracza. Wybierając europejskie kasyno online, należy zwrócić uwagę na kilka czynników, aby zapewnić bezpieczeństwo i ochronę swoich danych:

1/. Licencja: upewnij się, że kasyno online jest licencjonowane przez regulatora Unii Europejskiej. Zapewni to niezawodność i bezpieczeństwo gry.

2/. Reputacja: zbadaj reputację kasyna online, czytając recenzje i komentarze innych graczy, aby poznać ich doświadczenia i wypłaty.

3/. Bezpieczeństwo: upewnij się, że kasyna online używają różnych metod szyfrowania i identyfikacji, aby chronić swoje dane, takie jak płatności i informacje osobiste.

4/. Wybór gier: wybierz kasyno online, które hojnie oferuje

szeroki wybór gier, w tym sloty, gry stołowe i gry z żywym krupierem.

5/. Bonusy i promocje: sprawdź, jakie bonusy i promocje oferują kasyna online, takie jak darmowe spiny i bonusy za pierwszy depozyt, aby uzyskać najlepszą ofertę. Kasyna online używają różnych banerów promocyjnych, które wymieniają promocje i oferty. Na przykład casino-online24.pl.

6/. Łatwość użytkowania: Wybierz kasyno online, które jest łatwe w użyciu i ma przyjazny interfejs. Oficjalna strona kasyna online powinna mieć jasny i prosty projekt dla nowego użytkownika, który jasno pokazuje, jak się zarejestrować, jak korzystać z różnych bonusów na kodach promocyjnych i warunkach z zasadami do każdej gry.

7/. Metody płatności: sprawdź, jakie metody płatności oferuje kasyno online i upewnij się, że obsługuje preferowaną przez Ciebie metodę płatności.

8/. Obsługa klienta: upewnij się, że kasyno online zapewnia 24/7 obsługę klienta, aby pomóc Ci w razie jakichkolwiek pytań lub problemów, które mogą się pojawić. Ogólnie rzecz biorąc, kasyno online korzysta już z czatu z klientem na oficjalnej stronie, lub zapewnia e-mail dla łatwej komunikacji.

Jak nowi użytkownicy europejskiego kasyna online zaczynają grać?

Po wybraniu odpowiedniego dla siebie europejskiego kasyna online we wszystkich parametrach, można rozpocząć odkrywanie wszystkich dostępnych gier i bonusów. Aby to zrobić, musisz wykonać kilka prostych kroków:

Założenie konta: po wybraniu kasyna, załóż konto, postępując zgodnie z instrukcjami na

stronie. Zazwyczaj będziesz musiał wypełnić kilka informacji o sobie (imię, nazwisko, wiek) oraz wybrać nazwę użytkownika i hasło.

Depozyt: Aby rozpocząć grę, będziesz musiał dokonać wpłaty na swoje konto. Kasyno zazwyczaj oferuje kilka opcji płatności, takich jak karty kredytowe, e-portfel czy przelew bankowy. Zdobycie bonusu: Wiele europejskich kasyn online oferuje bonusy dla nowych graczy, takie jak bonusy od pierwszego depozytu lub darmowe spiny na automatach. Bonusy mogą być nawet bez dokonywania depozytu, ale całkowicie za darmo. Bonusy mogą mieć formę kodu promocyjnego, który należy wpisać w odpowiednie pole kodu promocyjnego, aby móc go wykorzystać.

Wybór gier: po dokonaniu wpłaty i/lub otrzymaniu bonusów powitalnych, możesz wypróbować dowolną grę. Kasyno online oferuje szeroki wybór gier o zróżnicowanej tematyce, w tym sloty, gry stołowe, wideo poker i gry z żywym krupierem.

Rozgrywka: Po wybraniu gry, powinieneś przeczytać warunki i zasady. Po zapoznaniu się z zasadami i sposobem stawiania zakładów, możesz rozpocząć grę.

Wypłata wygranych: Jeśli masz wygrane, możesz je wypłacić z kasyna, postępując zgodnie z instrukcjami na oficjalnej stronie kasyna online. Zazwyczaj do wypłaty trzeba spełnić pewne warunki, takie jak przejście kontroli tożsamości i użycie tej samej metody płatności, co przy dokonywaniu wpłaty.

Zalety i wady europejskich kasyn online

Ze względu na rygorystyczne wymagania Europy dotyczące kasyn online, istnieją zalety i wady. Europejskie kasyna online

mają te zalety: 1/. Licencja i regulacja: Europejskie kasyna online są regulowane przez prawo UE, co zapewnia wysoki poziom bezpieczeństwa i fair play. 2/. Szeroki wybór gier: europejskie kasyna online oferują szeroki wybór gier dla każdego użytkownika. 3/. Bonusy i promocje: kasyna online stale aktualizują swoje promocje dla nowych i stałych użytkowników.

4/. Wygoda: możesz grać w kasynie online z każdego miejsca i o każdej porze za pomocą komputera, tabletu lub telefonu komórkowego. Cons: 5/. Ograniczenia dotyczące krajów: niektóre europejskie kasyna online mogą ograniczać dostęp do swoich usług w niektórych krajach. 6/. Oszustwo: Istnieje ryzyko oszustwa ze strony pozbawionych skrupułów kasyn online. ważne jest, aby wybierać tylko rzetelne i godne zaufania strony.

[przeczytaj o elektrycznym Me-gane](#)
[słuchaj radia Bezpieczna Podróż](#)

Redaktor

Więcej na: <https://liderzyinnowacyjnosci.com/>

Ciąg dalszy ze s.1

Poland Garros 2023

French Open Roland Garros 2023 – Oczywiście już za chwilę odbędzie się on na Stade Roland Garros w Paryżu we Francji od 28 maja do 11 czerwca 2023 r. French Open 2023 to wielkoszlemowy turniej tenisowy rozgrywany na odkrytych kortach ziemnych. Ponieważ są to międzynarodowe mistrzostwa Francji w tenisie, jeden z czterech turniejów zaliczanych do Wielkiego Szlema rozgrywany w Paryżu na kortach imienia Rolanda Garrosa na przełomie maja i czerwca. I obejmie grę pojedynczą, podwójną i mieszaną. Zaplanowano również turnieje juniorów i na wózkach inwalidzkich.

French Open Roland Garros 2023 – historia

Pierwszy turniej pod nazwą Championnat de France został rozegrany w 1891 i miał lokalny charakter. A w 1897 do udziału dopuszczono kobiety. W 1912 zmieniono nawierzchnię z trawiastej na mączkę ceglana (do tego czasu grano w tenisa wyłącznie na kortach trawiastych).

W 1925 do rozgrywek dopuszczono najlepszych graczy spoza Francji i dlatego zmieniono nazwę turnieju na Championnats Internationaux de France. Powrócono wtedy na chwilę do kortów trawiastych, ale tylko przez (1925–1927).

Po zwycięstwie Francji w Pucharze Davisa (1927), zbudowano nowy stadion, nazwany imieniem bohatera I wojny światowej, Rolanda Garrosa, na którym turniej odbywa się do dziś. Zmieniono jednocześnie nazwę mistrzostw na Tournoi de Roland Garros (1928). W latach 1945–1947 Roland Garros był rozgrywany po Wimbledonie, jako 3. turniej wielkoszlemowy. W 1968 mistrzostwa Francji stały się pierwszym wielkoszlemowym turniejem „open”, zezwalającym na start zarówno profesjonalistom, jak i amatorom.

French Open Roland Garros 2023 – nagrody puchar i punkty
 Od 1981 przyznaje się specjalne nagrody dla graczy – Prix Orange (za postawę Fair play), Prix Citron (osobowość turnieju) oraz Prix Bourgeon (rewelacja roku). W 2007 zrównano pule

nagród pieniężnych w rozgrywkach męskich i kobiecych. Główna nagroda dla zwycięzcy w 2022 roku wyniosła 2 200 000 euro.

Zwycięzcy turnieju otrzymują puchary zaprojektowane i wykonane przez słynną, paryską firmę jubilerską La Maison Mellerio, która powstała w 1613 roku.

singiel mężczyzn – Coupe des Mousquetaires (Puchar Muszkieterów)

singiel kobiet – Coupe Suzanne Lenglen

gra podwójna mężczyzn – Coupe Jacques Brugnon

gra podwójna kobiet – Coupe Simone Mathieu

miksty – Coupe Marcel Bernard

Po każdej wygranej nazwisko zwycięzcy zostaje wypisane na oryginalnym pucharze (wykonanym ze srebra), a zawodnicy otrzymują mniejsze repliki wykonane również przez La Maison Mellerio.

Oczywiście jeszcze kwestia punktów rankingowy WTA i ATP w singlu wygląda następująco. [Ranking WTA](#)

Punkty rankingowe WTA:

Zwycięstwo 2000.

Finał 1300.

Półfinał 780.

Ćwierćfinał 430.

4 runda 240.

3 runda 130.

2 runda 70.

1 runda 10.

Punkty rankingowe ATP:

Zwycięstwo 2000.

Finał 1200.

Półfinał 720.

Ćwierćfinał 360.

4 runda 180.

3 runda 90.

2 runda 45.

1 runda 10.

Oczywiście pula nagród tego-
rocznej edycji French Open wy-
nosi 49,6 miliona euro, czyli
ponad 12% więcej niż w ze-
szłym roku.

Pierwsza runda: 69,000 euro
(10 punktów rankingowych).

Druga runda: 97,000 euro (70
pkt).

Trzecia runda: 142,800 euro
(130 pkt).

Czwarta runda: 240,000 euro
(240 pkt).

Ćwierćfinał: 4000,000 euro (430
pkt).

Półfinał: 630,000 euro (780
pkt).

Finalista/finalistka: 1,150,000
euro (1300 pkt).

Triumfator/triumfatorka:

2,300,000 euro (2000 pkt).

French Open Roland Garros

2023 – nawierzchnia

Oczywiście już od bardzo
dawna wiadomo, że w Paryżu
nawierzchnia jest bardzo trudna
i skaplikowana dla nie których
graczy. Ponieważ nawierzchnia
ziemnego kortu w Paryżu wyko-
nana jest z czerwonej mączki, a
piłka po odbiciu się od niej
zwalnia, robiąc przy tym wysoki
koziół. Sprawia to, że mocny
serwis przestaje być dużym atu-
tem na tej nawierzchni. M.in.
dlatego niektórzy najwyższej no-
towani zawodnicy, np. Pete
Sampras, Jimmy Connors, Boris
Becker, Lindsay Davenport czy
Martina Hingis nie zdołali tu
nigdy wygrać i, co za tym idzie,
skompletować Wielkiego Szle-
ma. Ale jednocześnie już innym

tenisistom z kolei nawierzchnia
ta odpowiada tak bardzo, że po-
za Paryżem nie wygrali żadnego
innego turnieju wielkoszlemo-
wego.

French Open Roland Garros

2023 – najlepsi

Najwięcej zwycięstw w pa- ryskiej imprezie wśród męż- czyzn odnieśli:

Rafael Nadal, Hiszpania –
14 razy (2005–2008, 2010–
2014, 2017–2020, 2022). I
oczywiście czternastokrotny
triumfator Rafael Nadal jest kró-
lem w Paryżu.

Max Decugis, Francja – 8
razy (1903–1904, 1907–1909,
1912–1914),

Bjorn Borg, Szwecja – 6
razy (1974–1975, 1978–1981),

Wśród kobiet najwięcej zwycięstw zanotowały:

Chris Evert, Stany Zjedno-
czone – 7 razy (1974–1975,
1979–1980, 1983–1985),

Steffi Graf, Niemcy – 6 razy
(1987–1988, 1993, 1995–1996,
1999),

Suzanne Lenglen, Francja –

6 razy (1920–1923, 1925–1926), Ivo Karlović w meczu 1. rundy turnieju w 2009 zaserwował 55 asów przeciwko Lleytonowi Hewittowi, bijąc dotychczasowy rekord mistrzostw Andy Roddicka z 2001 o 18 piłek. Był to jednocześnie drugi wynik w całej historii światowego tenisa (lepszy był tylko Ed Kauder – 59 asów w turnieju U.S. Championships 1955).

French Open Poland Garros

2023 – faworyci

W turnieju singlowym męż-

czyn jest dwóch głównych faworytów – Novak Djoković i Carlos Alcaraz. Ponieważ Serb to dwukrotny zwycięzca tego turnieju w 2016 i 2021 roku. Wśród kobiet główną faworytką jest Iga Świątek, która także dwukrotnie zwyciężała we French Open (w 2020 i 2022 roku).

Oczywiście największymi rywalkami Igi będą Białorusinka Aryna Sabalenka (ale pokonana przez Karolinę Muchovą), Tunezyjka Ons Jabeur, Amery-

kanka Coco Gauff i Kazaszka Jelena Rybakina która skreczowała.

Zainteresował cię nasz materiał? Przeczytaj także: [Letnie Igrzyska Europejskie 2023 w Polsce](#)

sluchaj radia [Bezpieczna Podróż](#)

Redaktor

Więcej na: [https://](https://liderzyinnowacyjnosci.com/)

liderzyinnowacyjnosci.com/

Oferty młodych innowatorów dla gospodarki

Kluczową częścią XVI Forum Inżynierskiego połączonego z obchodami IX Dnia Mechanika była debata dotycząca „Oferty młodych naukowców dla gospodarki”. Projekty, w które angażują się młodzi innowatorzy powinny mieć szanse na dalszy rozwój. Dostęp do infrastruktury badawczej jest w tej sytuacji fundamentalny. Nie wszystkie uczelnie ułatwiają im możliwość korzystania ze specjalistycznej aparatury i laboratoriów.

Ten wątek był poruszany m.in. przez uczestników debaty „Oferta młodych naukowców dla gospodarki”, której moderatorem był dr hab. inż. Dawid Myszka, przewodniczący Komisji Młodzieży FSNT-NOT, profesor Politechniki Warszawskiej. W dyskusji podkreślano jednak, że młodzi ludzie, działający w studenckich kołach naukowych mają warunki do rozwoju kreatywności. Bardzo pomocną rolę w realizacji ich po-

mysłów pełnią też mentorzy na uczelniach technicznych.

Jednym z najlepszych sposobów propagowania wiedzy jest inspirowanie młodych ludzi do twórczej aktywności, aby wciągali w to swoich rówieśników i wspólnie podejmowali działania badawcze. Obserwuję to jako opiekun i fan studenckiego koła naukowego Technologie i Materiały (TIM), które założyłem jako doktorant ponad 20 lat temu na Wydziale Technologicznym Mechanicznym Politechniki Warszawskiej – wyznał prof. Dawid Myszka. – Studenci z grupy TIM realizują wiele ciekawych pomysłów i projektów. Zajmują się m.in. wyrobami wytwarzanymi metodą drukowania 3D. Ich dokonania są naprawdę imponujące.

W trwającej ponad godzinę merytorycznej dyskusji przedstawiono wiele przykładów, potwierdzających efektywność działania młodych twórców techniki, włączonych w nowatorskie projekty. W debacie uczestniczyli: mgr inż. Michał

Cichowicz, przewodniczący Studenckiej Rady koordynacyjnej i jednocześnie wiceprzewodniczący Centralnej Komisji ds. Młodzieży SEP z Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie, mgr Łukasz Sztern, kierownik Inkubatora Innowacyjności Politechniki Warszawskiej i mgr inż. Łukasz Żrodowski, prezes firmy AMAZEMET, doktorant na Wydziale Inżynierii Materiałowej w Zakładzie Materiałów Konstrukcyjnych Politechniki Warszawskiej.

Michał Cichowicz, laureat Studenckiego Nobla przyznanego 29 maja przez Niezależne Zrzeszenie Studentów w kategorii „3W” za cały dotychczasowy dorobek naukowy, m. in. za nowatorską konstrukcję protezy kończyny dolnej, podzielił się doświadczeniami z realizacji swoich projektów. Jako absolwent trzech kierunków studiów na ZUT: inżynierskich na kierunku Automatyka i Robotyka, a także magisterskich na kierunkach Elektrotechnika oraz Me-

chanika i Budowa Maszyn jest zwolennikiem konfrontowania zdobywanej na studiach wiedzy z praktyką zawodową. – To mi ułatwia prace nad doktoratem, który przygotowuję teraz w Szkole Doktorskiej ZUT pod okiem dr. hab. inż. Marcina Wardacha, prof. ZUT z Katedry Maszyn i Napędów Elektrycznych Wydziału Elektrycznego ZUT oraz dr. inż. Pawła Herbina z Katedry Zarządzania Produkcją Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Mechatroniki ZUT, zapewniał Michał Cichowicz.

Niektóre uczelnie techniczne do oferty studiów wprowadzają obowiązkową realizację projektów naukowo-badawczych wraz z przemysłem. Przykładem jest Politechnika Gdańska, która z tą inicjatywą startuje już w roku akademickim 2024/25 na niektórych kierunkach.

To jest dobry pomysł, podobnie jak doktoraty wdrożeniowe, ale wciąż marginalny – dodał **Łukasz Żrodowski**, twórca ponad 20 wynalazków związanych z nowymi technologiami. – Niestety, z takich możliwości korzysta zaledwie ok. 5 proc. studentów, natomiast 95 proc. zderza się z przemysłem dopiero po zakończeniu studiów. Program kształcenia jest zbyt przeładowany i zabiera studentom dużo czasu, dlatego nie angażują się w zakładanie startupów, aby rozwijać w nich nowatorskie projekty. W moim odczuciu wymaga to szybkiej zmiany. Ja korzystałem z indywidualnego toku studiów i to dało mi swobodę czasową. Mogłem zajmować się technologiami, które rozwijam z sukcesem w spółce AMAZEMET, wyłonionej ze startupu Politechniki Warszawskiej.

Firma powstała z inicjatywy wynalazców z Wydziału Inżynierii Materiałowej oraz Wydziału Inżynierii Produkcji, któ-

rzy objęli udziały razem z Instytutem Badań Stosowanych PW. Podstawą do jej utworzenia w 2019 roku były prowadzone kilka lat wcześniej prace badawczo-rozwojowe w studenckim kole naukowym, związane m.in. z wytwarzaniem metalicznych materiałów proszkowych do druku 3D oraz wytwarzaniem in-situ nanokompozytów metodą przetapiania laserowego.

Jako przedstawiciel Inkubatora Innowacyjności na Politechnice Warszawskiej mogą zapewnić, że tworzymy studentom możliwość takiej pracy, która wykracza poza kierunkowe wykształcenie i projektowe działania w kołach naukowych – uzupełnia **Łukasz Sztern**. – W mojej ocenie, przyszły inżynier naukowy czy się dużo więcej realizując projekty już w trakcie studiów. Jeśli nawet będzie musiał w jakiejś dziedzinie uzupełnić wiedzę, to nadrobi to bez problemów, bo ma dobre podstawy. Szkoda tylko, że nie jesteśmy uprawnieni do stosowania europejskiego systemu punktacji (ECTS), który pomaga określić postępy studenta w nauce i gwarantuje zaliczanie studiów krajowych i zagranicznych do programu realizowanego w macierzystej uczelni.

Studenckie koła naukowe tworzą innowacje

Młodzi twórcy techniki o swoich propozycjach związanych z rozwojem innowacyjności mówili nie tylko w czasie debaty, ale także podczas prezentacji dokonań studenckich przedstawił przedstawiciel: Akademickiego Koła Stowarzyszenia Elektryków Polskich przy Wydziale Elektrycznym Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie, **Kół naukowych „KONSTRUKTOR”**

„TECHNOLOGIE i MATERIAŁY” z Politechniki Warszawskiej oraz trzech z Politechniki Poznańskiej: Międzywydziałowego Koła Naukowe D3DAL (Dedal), Koła Naukowego inżynierów Transport Publicznego i PUT Rocketlab.

Przedstawiciele kół naukowych z Politechniki Warszawskiej przygotowują projekty związane z drukiem 3D, który coraz powszechniej stosowany jest w przemyśle zbrojeniowym. Wykorzystywany jest do drukowania elementów broni małokalibrowej, a także raketowej i lufowej. Prelegenci mówili o jego zaletach. Druk 3D posiada cechy, które są dla przemysłu zbrojeniowego wręcz kluczowe. Pozwala to na redukcję masy, tańszą obróbkę oraz likwidację połączeń, które są zawsze słabymi elementami broni jak i pojazdów bojowych. W swoich planach młodzi konstruktorzy z PW zamierzają wydrukować w technologii 3D głowicę do ręcznego granatnika.

Założone przed 3 miesiącami na Politechnice Poznańskiej koło naukowe D3DAL (Dedal) reprezentowane na Forum przez **Błażeja Gabryszewskiego i Aleksandra Wawrzyńniaka**, zajmuje się m.in. drukiem protez rąk dla dzieci oraz wydrukami przed- i śródoperacyjnymi w technologii 3D. – Tworzymy też aplikację dzięki której pacjenci będą mogli się uczyć jak lepiej korzystać ze swoich protez – wyjaśniali prelegenci. – Pomysł powstał na potrzeby jednego pacjenta i rozwinął się na tyle, że postanowiliśmy go rozbudować, aby wszyscy mogli z naszego rozwiązania skorzystać.

Koło Naukowe Inżynierów Transportu Publicznego jest organizacją zrzeszającą studentów i interesujących się zagadnieniami

związanymi z transportem szynowym. Jeden z zespołów PUT Train zajmuje się budową innowacyjnej lokomotywy w skali 1:5,5 na dachu, której zainstalowano panele fotowoltaiczne. – Jest to rozwiązanie nowatorskie, ponieważ jeszcze nikt w branży kolejowej nie zdecydował się na użycie energii pozyskanej z paneli fotowoltaicznych, zamontowanych na pojeździe, na potrzeby trakcyjne. Pierwsi wpadliśmy na ten pomysł. Nasz projekt wpisuje się idealnie w potrzebę ograniczania zużycia nieodnawialnych źródeł energii w trans-

porcie publicznym. – informowali Jakub **Żytkowski** i **Jacek Dwornik**. Zespół buduje też innowacyjny symulator kabiny maszynisty, skutkujący znaczącym zwiększeniem jego bezpieczeństwa.

Dokonania koła naukowego PUT Rocketlab, przedstawił **mgr inż. Tomasz Krakowski** – Projektujemy i budujemy rakiety sondujące, rozwijamy technologie napędów hybrydowych, prowadzimy badania naukowe i bierzemy udział w zawodach, targach oraz konferencjach naukowych. Odnieśliśmy wiele suk-

cesów w najbardziej prestiżowych zawodach rakietowych, pokonując najlepsze ośrodki naukowe w tej branży z całego świata.

Wystąpienia kół naukowych były istotnym głosem w dyskusji nad rolą młodych naukowców i konstruktorów w rozwoju innowacyjnych projektów technicznych, które są do wykorzystania w przemyśle i branży med.-tech.

(JC)

Więcej na: <https://liderzyinnowacyjnosci.com/>

HUMOR

Młoda nauczycielka poszła przeprowadzić pierwszą lekcję z języka polskiego w szkole podstawowej. Na wizytację pierwszej lekcji poszedł dyrektor szkoły i usiadł

w ostatniej ławce za Jasiem.

Nauczycielka napisała na tablicy: Ala ma kota. Odwróciła się i zapytała: Kto przeczyta, co napisałam?

Pierwszy zgłosił się Jasiu i powiedział: Ale daj. ładna pupa.

Nauczycielka speszona odpowiedziała: Nieprawda. Jasiu, bo dostaniesz dwójkę.

Zdenerwowany Jasiu siadając odwrócił się i powiedział: A TY jak nie wiesz, to nie podpowia-

Nagrody dla innowatorów, przyznawane przez SIMP i FSNT- NOT

XVI Forum Inżynierskie połączone z IX Dniem Mechanika było okazją do uhonorowania kilkunastu laureatów XVI edycji ogólnopolskiego konkursu za „Najlepsze Osiągnięcie Techniczne Roku 2022”. Laureaci I miejsc z poszczególnych kategorii, mieli możliwość prezentacji swoich osiągnięć.

Wśród wyróżnionych zwycięzców było wielu pracowników naukowych, przedsiębiorców, ale również uczniów średnich szkół technicznych, nagrodzonych m.in. za prototyp urządzenia zwiększającego wydajność ogniw fotowoltaicznych z systemem sterowania zdalnego, zdalnie sterowanego modelu latającego, laboratoryjnego śmigłowca, biometrycznej klawiatury, wspomagającej leczenie RSI

oraz kontrolera kolektorów słonecznych z monitoringiem i wizualizacją pracy.

W kategorii **prace i stanowiska naukowo-badawcze** osiągnięcie pn. „Stanowisko naukowo-badawcze do pasteryzacji żółtka, białka i masy jajowej oraz zagospodarowania niepełnowartościowych jaj” omówił przedstawiciel autorów nagrodzonego rozwiązania dr hab. inż. Dariusz Grabiec, p.o. z-cy dyrektora ds. badawczych Sieci Badawczej Łukasiewicz – Poznańskiego Instytutu Technologicznego w Poznaniu;

Osiągnięcia wdrożone w przemyśle „Hybrydowe centrum addytywno-obróbcze: ProtoPlastMaker 4.0” zaprezentowali mgr inż. Mateusz Kasprowiak z PPHU POLIGRAF Wiesław Kasprowiak w Gorzowie Wielkopolskim i mgr inż. Karol Miądli-

cki z Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Mechatroniki Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie;

Nagrodzone **osiągnięcie wdrożone w rolnictwie, gospodarce żywnościowej i ochronie środowiska** pn. „Zgrabiarka nasiębierna MRG 2-900” przedstawił Przemysław Łukjaniuk, kierownik Działu Technologicznego SaMASZ Sp. z o. o.;

O „Prototypie urządzenia zwiększającego wydajność ogniw fotowoltaicznych z systemem sterowania zdalnego” w ramach kategorii **Prace wykonane w średnich szkołach technicznych**, opowiedział laureat osiągnięcia Kamil Widzyk z Technikum Nr 1 w Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych w Żywcu.

Tytułem „Inżynier Mecha-

nik Roku 2023” wyróżniono Szymona Michalskiego z firmy DMG MORI (członka Oddziału SIMP w Jeleniej Górze) za osiągnięcie pn. „M1 – 3 osiowe innowacyjne centrum obróbkowe”.

Specjalizująca się w rozwoju techniki mikrofalowej i

fotootycznej technologiczna firma **MediSensonic S.A** otrzymała **DŹWIGNIĘ**, za efektywność w zakresie wprowadzenia innowacji. Nagroda przyznawana od 2000 roku wręczana jest tylko jednemu laureatowi przez Kolegium Redakcyjne „Przeglądu Technicznego”

wspólnie z Federacją Stowarzyszeń Naukowo Technicznych – NOT i Wydawnictwem SIGMA – NOT.

(JC)

Więcej na: <https://liderzyinnowacyjnosci.com/>

Ciąg dalszy ze s.1

Radio DAB+ Co to jest ?

Dążenie do poprawy jakości nie zawsze jest proste i nie zawsze nowoczesność to dążenie zaspokaja pytanie radio dab+ co to jest ?. Czy pamiętacie skok jakości odsłuchu z płyt winylowych na płyty CD? Zachwyt był ogromny bo to jakość cyfrowa, tak było do pewnego momentu.

Okazało się że format zapisu na płytę CD w przypadku audio to był WAVE. Nieskompresowany dźwięk o naturalnym odwzorowaniu bez uszczerbku dla jakości i głębi.

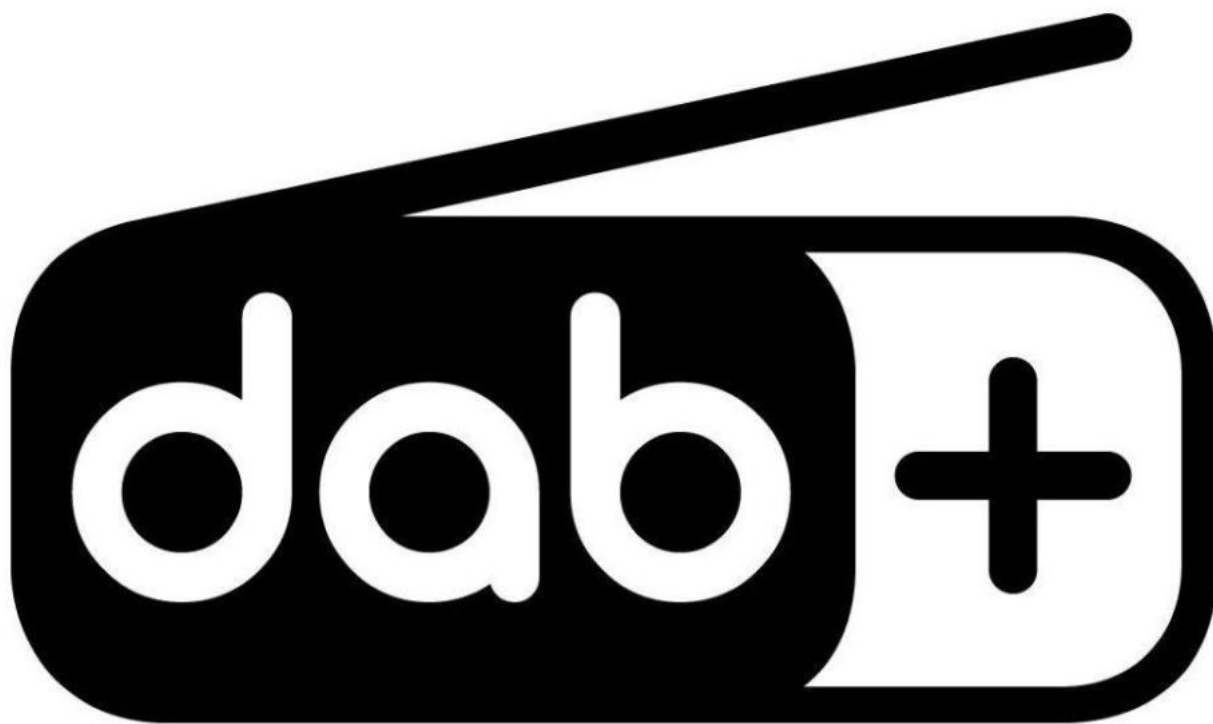
Niestety jak to w życiu bywa a spece od marketingu i księ-

gowi wiedzą w tym prym, cięcia, oszczędności i chęć zysku wzięły górę. Okazało się że format zapisu MP3 to też format cyfrowy i można się nim chwalić jako nowszym i fajniejszym. Lud to kupił i tak oto jakość ustąpiła księgowym. Producenci dostali mechanizm zmieszczenia 10x więcej muzyki na tej samej objętości i tak oto mp3 stało się standardem. Oczywiście jeśli pliki są mało skompresowane mała jest szkoda dla jakości odwzorowania brzmienia. Niestety człowiek zawsze dąży do upraszczania i cięcia kosztów za wszelką cenę.

Radio DAB+ Co to jest ? I czy lepsze od FM

Paradoks polega na tym że nośnikiem w eterze jest sygnał FM. W przypadku formatu DAB+ na częstotliwości w okolicach 200MHz czyli ponad dwukrotnie wyższej od tradycyjnego radia FM.

Zagmatwanie leży w tym że chodzi o sposób dekodowania dźwięku. Mniemam że i tak większość stacji analogowych ma cyfrowe konsolety które zamieniają dźwięk na cyfrowy mp3 i wysyłają do nadajników w postaci cyfrowej. Tam już jednak ten sygnał jest transmito-

wany analogowo na fali nośnej FM w zakresach 88-108 MHz. W DAB+ jest podobnie i na tej samej analogowej fali FM jest to przenoszone do naszych odbior-

ników.

Różnica polega na tym że sygnał na tej fali FM jest nadal cyfrowy i potrzebuje specjalnego odbiornika cyfrowego do jego odtworzenia. Niestety polega na tym że stacje przesyłają do nadajnika mp3. Nadajnik DAB+ przetwarza to na HE-AAC v2 i w tej postaci trafia do naszych odbiorników. Ten kodek jest lepszy od mp3, pamię-

tajmy że nawet internetowe stacje nadają w mp3 więc jest progresja. Czy doczekamy się nieskompresowanych plików? Zobaczmy, na dzisiaj postaramy się by DAB+ stało się powszechne.

Radio DAB+ Co to jest ? lepiej słyszeć

Generalnie DAB+ poza oczywiście lepszą jakością od analogowego FM ma jedną eko-

nomyczną zaletę. Można w eterze nie zakłócając innych stacji rozlokować ich kilkukrotnie więcej w tej samej lokalizacji, dab+ co to jest?. To pozwoli na ofertę bardziej zróżnicowaną programowo, będzie też tańsze czyli łatwiej dostępne dla ma-

łych nadawców. Obecnie rynek jest zdominowany przez wielkich graczy medialnych i 4 grupy radiowe mają w ręku 80% rynku. Dzięki DAB+ pojawią się podmioty niezależne więc najbardziej ucierpią właśnie ci wielcy gracze. To oni są odpo-

wiedzialni w naszym kraju za działania na rzecz opóźnienia wprowadzenia cyfrowego radia. Gra idzie o setki milionów złotych rocznie. Dezinformacja na temat DAB+ cofa nas wszystkich. Tak więc nie pytanie co to jest radio dab+ tylko czemu dopiero teraz jest wprowadzane.

W Niemczech i Francji już 90% stacji nadaje równolegle w DAB+, czemu my musimy zawsze być za mieszkańcami Czarnego Łądu? Fundacja Emanio-Arcus jest pionierem i tworzy pierwsze radio DAB+ prowadzone przez zespół redakcyjny z niepełnosprawnościami. Można go słuchać w eterze w Warszawie, Gdańsku, Wrocławiu oraz Katowicach ale także z tego linku w sieci [RADIO BEZPIECZNA PODRÓŻ](https://radiobezpieczna.podróż.pl). Jeśli chcesz nawiązać współpracę z pierwszym radiem DAB+ prowadzonym przez osoby z niepełnosprawnościami, jeśli chcesz zostać redaktorem lokalnym pisz p@radiobp.org

Redaktor

Więcej na: <https://liderzyinnowacyjnosci.com/>

Nowy Wydział Gospodarki Przestrzennej i Transformacji

Na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach utworzono nowy Wydział Gospodarki Przestrzennej i Transformacji Regionów, który otwiera uczelnię na nowe dziedziny badawcze. Interdyscyplinarne obszary obejmują gospodarkę, przestrzeń, region, środowisko, ekologię, energetykę oraz transformację. Obecnie uczelnia liczy pięć

wydziałów.

„Prace naukowe, dydaktyka oraz działalność ekspercka, które wpisują się w problematykę badań strategicznych i regionalnych oraz gospodarki przestrzennej i środowiskowej są prowadzone w Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach od ponad 30 lat. Utworzenie nowego wydziału daje możliwość pokazania w naszym regionie i poza nim, że zajmujemy

się tymi tematami i że chcemy się w nich jeszcze bardziej specjalizować” – powiedział dziekan nowego wydziału **prof. dr hab. Adam Drobniak**, cytowany w materiałach przesłanych przez uczelnię.

Dziekan dodał, że tematy dotyczące transformacji terytorialno-sektorowej stały się w ostatnim czasie priorytetowymi zagadnieniami powiązanymi z dalszym rozwojem społeczno-

Dziekan nowo utworzonego wydziału prof. dr hab. Adam Drobniak.

Źródło: UE Katowice

gospodarczym Polski, dlatego „konieczne staje się zintensyfikowanie i zintegrowanie działań na rzecz rozwoju badań naukowych oraz dydaktyki, szczególnie w zakresie procesów transformacji przestrzennej, urbanistycznej, klimatycznej, energetycznej oraz sprawiedliwej gospodarki”.

Utworzenie nowego wydziału – kontynuował Adam Drobniak – ma być także motywacją dla badaczy do pracy na rzecz nowej dla Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach dyscypliny naukowej, jaką jest geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna.

W skład Wydziału Gospodarki Przestrzennej i Transformacji Regionów wchodzi pięć katedr: cztery katedry dotychczas działające na Wydziale

Ekonomii oraz jedna nowo utworzona. Są to: Katedra Analiz i Prognozowania Rynku Pracy (dotychczas Wydział Ekonomii), Katedra Badań Strategicznych i Regionalnych (dotychczas Wydział Ekonomii), Katedra Gospodarki Przestrzennej i Środowiskowej (dotychczas Wydział Ekonomii), Katedra Polityki Społecznej, Gospodarczej i Środowiskowej (dotychczas Katedra Polityki Społecznej i Gospodarczej wchodząca w skład Wydziału Ekonomii); Katedra Transformacji Energetycznej (nowo utworzona).

Uczelnia poinformowała również o rekrutacji na rok akademicki 2023/2024. Jak podał rzecznik Marek Kiczka, w tym roku Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach przygotował bli-

sko 5,5 tys. miejsc na 25 kierunkach studiów (w tym 8 o profilu praktycznym, z czego 2 w filii w Rybniku). 8 programów na I i II stopniu studiów (kierunków i specjalności) jest prowadzonych w języku angielskim.

W tym roku uczelnia oferuje możliwość studiowania na nowym kierunku Analityk finansowy 2.0 (I i II stopień studiów stacjonarnych i niestacjonarnych), łączącym pogłębioną wiedzę o zjawiskach finansowych zachodzących w przedsiębiorstwach i instytucjach finansowych z zaawansowanymi umiejętnościami analitycznymi, ze szczególnym uwzględnieniem ich wsparcia poprzez zastosowanie narzędzi informatycznych.

Nowością jest także specjalność Data Science – metody i

systemy analityki danych (II

stopień studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku: Informatyka i ekonometria), która m.in. przygotowuje studentów do pracy na stanowisku zwanym Data Scientist. Ponadto, w zasadach rekrutacji na studia I stopnia pojawiła się możliwość podania wyników z kwalifikacji zawodowych na pozio-

mie technika.

Logowanie do systemu rekrutacyjnego będzie możliwe od 1 czerwca.

W ubiegłym roku najbardziej popularnymi kierunkami (wg liczby chętnych) były: Finanse i Rachunkowość, Informatyka (profil praktyczny) oraz Zarządzanie. Z kolei najwięcej chętnych na jedno miejsce było na

kierunku Informatyka (profil praktyczny).

Nauka w Polsce, Agnieszka Kliks-Pudlik

Więcej na: <https://liderzyinnowacyjnosci.com/>

Ciąg dalszy ze s.1

Blokowanie rozwoju energetyki słonecznej

Sejm uchwalił 31 maja ustawę, która może zablokować energetykę słoneczną w Polsce. Branża liczy na poprawki w Senacie „Wprowadzono odpowiednik ustawy 10 h” – komentują eksperci. Olga Sypuła, country manager European Energy w Polsce podkreślała, że rząd projektując zmiany w przepisach dotyczących zagospodarowania przestrzennego nie wziął pod uwagę zdania inwestorów OZE, co będzie się wiązało z poważnym ograniczeniem lub blokadą nowych mocy ze słońca.

Polska była najtańszą gospodarką pod względem pozyskiwania energii, ale te czasy już za nami. Choć w zamierzeniach, już w 2030 roku połowa wytwarzania ma być skupiona w OZE, to główną przeszkodą w realizacji planów transformacji, mogą być właśnie wprowadzone przez rząd przepisy – to główne wnioski z dyskusji podczas panelu „Wpływ kryzysu energetycznego na rynek energii w Polsce” toczzonej w ramach Kongresu PV, który odbywa się w Warszawie.

Zmiany dotyczące obowiązkowych master planów w samorządach oraz wyłączenia z inwestycji gruntów klasy czwartej odbieramy jak kiedyś ustawę 10 h dla branży wiatrowej, która tym razem będzie skutkowała blokadą rozwoju energetyki słonecznej. W procesie konsultacji żaden z naszych postulatów nie został niestety wzięty pod uwagę. Liczymy, że zmiany pozwalające na kontynuację rozwoju mocy ze słońca zostaną wprowadzone przez Senat. – podkreślała podczas panelu Olga Sypuła z European Energy w Polsce.

W toku dyskusji stanowisko sejmu i rządu wyjaśniał dyrektor departamentu OZE w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, Łukasz Tomaszewski. Przedstawiciel MKiŚ wyjaśniał, że tak redagowane regulacje są efektem międzyresortowego kompromisu.

Wprowadzenie konieczności opracowania planów miejscowych w odniesieniu do instalacji fotowoltaicznych miało na celu zwiększenie partycypacji społecznej, czyli wprowadzenie szerszych konsultacji niż ma to miejsce w przypadku lokalizowania takich inwestycji w

ramach warunków zabudowy i zagospodarowania terenu. Natomiast, proszę też pamiętać o tym, że uchwalona ustawa przewiduje okres przejściowy. Oznacza to, że do czasu wygaśnięcia obowiązujących studiów planowania i zagospodarowania przestrzennego, decyzje o warunkach zabudowy będą mogły być w dalszym ciągu wydawane w odniesieniu do instalacji fotowoltaicznych. Zwróćmy także uwagę, że po tym okresie lokalizowanie instalacji OZE w ramach planowania miejscowego będzie miało wymiar uproszczony. Natomiast faktycznie całe przedsięwzięcie jest bardzo ambitne i wymagające z punktu widzenia inwestorów, ale też samorządów lokalnych. W tej chwili projekt już jest przyjęty przez Sejm i zostanie skierowany do dalszych prac w Senacie. Jeśli chodzi o wymóg dotyczący instalacji PV lokalizowanych na czwartej klasie bonitacyjnej gruntu zwracam uwagę, że jest to wypracowany kompromis, który ma na celu szczególną ochronę gruntów możliwych do wykorzystania na potrzeby rolnicze. – wyjaśniał Łukasz Tomaszewski z Ministerstwa Kli-

matu i Środowiska.

Eksperci podkreślali, że aż 40 proc. powierzchni gruntów rolnych to właśnie grunty klasy czwartej oraz jak ważny jest rozwój agrofotowoltaiki i generację prądu ze specjalnie zaprojektowanych instalacji PV. Takie pilotażowe rozwiązania funkcjonują już w Holandii oraz Niemczech przynosząc świetne rezultaty. Pozwala to na wykorzystanie także gruntów wyższych klas.

Apelowaliśmy do rządu aby agrofotowoltaikę wykluczyć z zakazu lokalizacji na gruntach klasy czwartej. – dodaje Olga Sypuła. – Takie rozwiązanie, które sprawdza się w innych krajach stanowiłoby jakiś rodzaj kompromisu. Niestety i ono nie zostało uwzględnione przez ustawodawcę.

Dyskusję zdominowały także aktualny stan prawny regulowany ustawami i rozporządzeniami, które dla branży OZE w

Polsce są dziś nie do zaakceptowania. Obowiązujące tzw. „Progi cenowe” utrzymywane przez polski rząd obniżyły wpływ energetyki wiatrowej o ponad 70 procent a fotowoltaiki o ponad 60, co przełoży się nie tylko na zdolności inwestycyjne, ale w ogóle na rentowność tego sektora.

Pół roku funkcjonujemy w rzeczywistości progów cenowych. Chcielibyśmy zobaczyć ewaluację tego systemu. Polski ustawodawca przedłuża obowiązywanie limitów do końca roku w sytuacji, w której Unia Europejska kończy z nimi z końcem czerwca. – wyjaśniała ekspertka z European Energy w Polsce.

Przedstawiciel MKiŚ podkreślał, że przedłużenie limitów ma sprawić, że społeczeństwo nie odczuje wzrostu cen energii wywołanego inwazją Rosji na Ukrainę.

Po pierwsze, należy podkreślić, że ta ustawa ma charakter

czasowy, czyli na ten moment mówimy o stanie prawnym, który obowiązuje do końca 2023 roku. Ustawa ma na celu ochronę gospodarstw domowych przed kryzysem energetycznym i wysokimi cenami. Z pewnością zauważają Państwo w swoich rachunkach, że nie odczuli Państwo wzrostu cen energii elektrycznej, którego przyczyna w głównej mierze jest wywołana inwazją Rosji na Ukrainę. By ceny mogły być zamrożone do końca tego roku, wprowadzono fundusz różnicy cen. Na ten fundusz składają się między innymi wytwórcy energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii. Fotowoltaika nie jest tu żadnym wyjątkiem. – podkreślał Łukasz Tomaszewski.

Oleksandra Gumeniuk

Więcej na: <https://liderzyinnowacyjnosci.com/>

Strategiczna wizja rozwoju kraju

Organizatorzy Ruchu Społecznego Powszechnego Samorządu Gospodarczego uważają, że konstruktywne myślenie o przyszłości Polski musi być związane ze stworzeniem strategicznej wizji rozwoju kraju opartej na kierunkowej i długoletniej umowie społecznej, która w perspektywie wielu lat zapewni obywatelom życie dostatnie, bezpieczne i sprawiedliwe.

Polscy obywatele z klasy średniej, głównie przedsiębiorcy z sektora małych i średnich firm /MŚP/, rolnicy z towarowymi gospodarstwami, inteligencja pracująca naukowo i wykonująca wolne zawody są szczególnie zagrożeni na utratę dorobku życia. To efekt pandemii i nasilającego się kryzysu wywołanego wojną na Ukrainie oraz nieudanych prób zmian ustrojowych obecnej ekipy rządzącej Polską.

Trzeba zaznaczyć, że przez ostatnie trzy dekady zaszły w Polsce ogromne zmiany. Nastąpił wyraźny skok cywilizacyjny, standardy życia znacznie się podniosły, więcej produkujemy nowoczesnych towarów, które z powodzeniem eksportujemy, żyjemy dłużej i znacznie lepiej. Nasza Ojczyzna jest piękniejsza i bardziej zasobna. Osiągnęliśmy to dzięki wywalczeniu w latach 1980-1989 niepodległości i uzyskaniu znacznych wolności obywatelskich. Rewolucja SOLIDARNOŚCI zakończona podpisaniem umowy społecznej w 1989 roku po negocjacjach przy tzw. Okrągłym Stole, dała narodowi nadzieję na lepsze życie w przyszłości, zapowiadała upodmiotowienie i uwłaszczenie obywateli na majątku narodowym jako kolejny etap rewolucji SOLIDARNOŚCI.

Nastąpiła radykalna zmiana ustroju społeczno-gospodarczego, która uruchomiła na skalę niespotykaną gdzie indziej zaangażowanie społeczeństwa polskiego w popieranie zmian. Powstała w obszarze

polityczno – gospodarczym nowa elita władzy, która szybko się uwłaszczyła na majątku państwa, by następnie sprzedać swoje udziały przede wszystkim zagranicznym firmom globalnym, pozostawiając ogół społeczeństwa swojemu losowi i zapominając o postanowieniach 'Umowy Społecznej'. Polska wchodząc do Unii Europejskiej ograniczyła swoją suwerenność głównie w zarządzaniu gospodarką, przyjmując zasady obowiązujące w tej międzynarodowej instytucji. Wprowadzone prawo UE mówi o wolnym rynku, ale w praktyce są faworyzowane duże korporacje międzynarodowe dominujące w globalnej gospodarce. W Polsce powstał system nazywany często 'gospodarką zależną', w której życie gospodarcze regulowane jest w centralach światowego prywatnego globalizmu, a tam nie ma miejsca na szerokie uwłaszczenie obywateli.

Wszystkie próby obrony polskich aktywów gospodarczych od początku transformacji skutecznie blokuje powstała po okrągłym stole elita polityczna dbająca o swoje partykularne interesy i realizująca wskazania centrali globalizmu. Najbardziej widocznym przykładem takiego działania jest zwalczanie dążeń do powołania w Polsce Powszechnego Samorządu Gospodarczego. To zamykanie możliwości konsolidacji drobnego polskiego kapitału, wykluczanie z życia społeczno-politycznego najbardziej propaństwowej i najliczniejszej klasy zawodowej jaką są mali i średni przedsiębiorcy. Dodatkowo, współczesne społeczeństwo polskie rozpada się jako wspólnota, a obecna elita polityczna nie daje gwarancji wyjścia z tego kryzysu. Największą porażkę jako naród ponosimy w obszarze kultury odchodząc od wartości, które trzymały nas razem w trudnych okresach historii. Ogół społeczeństwa zadowolony z widocznej poprawy warunków ży-

cia i stagnacji politycznej w kraju i na świecie zubożał na sprawy publiczne. Dopiero atak pandemii i kryzys gospodarczy razem z głęboką inflacją oraz zbliżające się wybory, ożywiły niektóre środowiska i sprowokowały do głębszej dyskusji. Dzisiaj sprawy w kraju i zagranicą idą w złym kierunku, a zabetonowana przez dwie dominujące partie scena polityczna nie daje żadnych realnych szans na dobre zmiany. Polaryzacja społeczeństwa wokół dwóch wrogich sobie ugrupowań politycznych pogłębia przepaść w narodzie, co osłabia Polskę w sytuacji realnego zagrożenia otwartą wojną z Rosją.

Prowadzona obecnie na Ukrainie wojna o nowy podział świata między konkurującymi ze sobą ugrupowaniami państw imperialnych, zmusza do refleksji nad przyszłością. W takiej sytuacji musi nastąpić w społeczeństwie przełom świadomości, który będzie miał charakter żądań radykalnych zmian, często ze sobą sprzecznych. Może zapanować ogólna anarchia, która zniszczy dotychczasowy ład społeczny pod hasłem „władza dla ludu”. Od takiego stanu niezadowolenia tylko krok do otwartej krwawej rewolucji. Z historii wiemy, że rewolucja to ogromne zło i straty. Już dziesięć lat temu w naszym środowisku przedsiębiorców i naukowców na SGH mówiło się w ramach seminarium „Polski kapitalizm” o możliwej anarchizacji życia i możliwości jej przeciwdziałania. Bezpośrednim efektem przemysłu tego środowiska było wezwanie do 'reformy państwa' która powinna się zacząć od zmiany modelu 'gospodarki zależnej' na 'gospodarkę koordynowaną'. Istotnym elementem tej zmiany miało być powołanie Powszechnego Samorządu Gospodarczego i pójście w kierunku demokracji partycypacyjnej /samorządowej/. Ta propozycja została w 2013 roku zlekceważona przez ówczesną władzę libera-

łów, a dwa lata później przez populistów. Wezwanie do pilnego przeprowadzenia reformy państwa jest ciągle aktualne.

Trzeba już teraz przygotować scenariusz prawdopodobnych wydarzeń wyprzedzając spodziewane choć niechciane fakty. Jest to robota przede wszystkim dla polskich naukowców w kraju i zagranicą oraz nowego pokolenia polityków i działaczy społecznych. Trzeba zacząć myśleć o naszym bezpieczeństwie państwowym, narodowym, gospodarczym i osobistym w kategoriach strategicznej obrony, angażując w to dzieło możliwie wszystkich Polaków.

Jak to zrobić?

Z punktu widzenia doktryny i czystej nauki sprawę mamy prostą. Analitycy powinni opracowywać na bieżąco prognozy zagrożeń, strategię budować a następnie korygować przyjęte strategie wskazując kierunki prac, planisci tworzyć plany obrony i rozwoju kraju. Nowa elita narodu świadoma oczekiwanej transformacji, powinna korzystając z opracowań naukowców, uczyć i mobilizować Polaków do aktywności politycznej i społecznej, ko-

niecznej do przeprowadzenia zmian. O zagrożeniach wynikających ze złego rządzenia krajem coraz częściej mówią naukowcy i przedsiębiorcy, bo to oni najlepiej widzą i odczuwają jak brzemienne w skutki są błędne decyzje i złe działania władzy. Dostatecznie jest przekonanie, że obecna elita władzy i jej opozycja nie zapewni Polsce bezpieczeństwa. Trzeba szukać nowych, mądrych i uczciwych ludzi spoza obecnych partii politycznych, tych którzy proponują przede wszystkim sposób na odbudowę wspólnoty narodowej, zasypią rowy wrogości między zwalczającymi się stronami. W Polsce jest miejsce dla wszystkich i tych z prawa i tych z lewa, wierzących i niewierzących, konserwatystów i postępowców, liberałów i populistów, itd. Prawdziwa elita polityczna narodu rozumiejąc i akceptując podziały w społeczeństwie powinna je łagodzić stosując dla wszystkich obywateli te same kryteria, oceny polityczne i prawne. Partia rządząca nie może narzucać społeczeństwu rozwiązań antagonizujących obywateli, powinna stosować takie metody i rozwiązania, które wpro-

wadzą ład w społeczeństwie i państwie.

Gdzie szukać reformatorów?

Wszędzie! W Polsce i zagranicą. Najłatwiej szukać wokół siebie. Są przecież w Polsce ludzie mądrzy i szlachetni, którym leży na sercu sprawa bezpieczeństwa Polski, widzą konieczność reform, wiedzą jak kraj zmieniać na lepsze. Trzeba z nimi o tym rozmawiać i szukać kontaktów oraz włączyć się w ich działania. Tak powstają grupy reformatorów, które w przyszłości mogą się połączyć w partie polityczne. Już powstają takie grupy i efektywnie działają w środowisku naukowców, przedsiębiorców i rolników. Wśród nich są osoby działające w Ruchu Społecznym PSG. Zapraszamy do współpracy.

Andrzej Stępniewski
Koorynator Ruchu
Społecznego PSG

Więcej na: <https://liderzyinnowacyjnosci.com/>

Informacje różne

Termin składania wniosków na dopłaty do materiału siewnego

25 maja ruszył nabór wniosków o przyznanie dopłat z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany i potrwa do 25 czerwca. O dofinansowanie mogą ubiegać się rolnicy, którzy znajdują się w ewidencji producentów lub gospodarstw.

Środki przyznawane są do powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych następującymi gatunkami roślin uprawnych:

- 1/. Zboża: jęczmień, owies (nagi, szorstki, zwyczajny), pszenica (twarda, zwyczajna, orkisz), pszenżyto, żyto;
- 2/. Rośliny strączkowe: bobik, groch siewny (odmiany roślin rolniczych), łubin (biały, wąskolistny, żółty), soja, wyka siewna;
- 3/. Ziemniaki.

Dopłatami nie są objęte uprawy przeznaczone na poplon lub przedplon. Wnioski należy składać do kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego.

Nabór wniosków od rolników działających w sektorze zbóż i nasion oleistych

Od 1 czerwca do 14 lipca Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa prowadzi

nabór wniosków od rolników działających w sektorze zbóż i nasion oleistych, którzy ponieśli straty gospodarcze spowodowane przywozem ziarna z Ukrainy.

Pomoc można otrzymać do następujących gatunków: kukurydza, żyto, jęczmień, owies, pszenżyto, mieszanki zbożowe, rzepak lub rzepik. Wniosek można złożyć wyłącznie elektronicznie poprzez Platformę Usług Elektronicznych ARiMR.

Pomoc przeznaczona jest dla rolników, którzy ponieśli straty gospodarcze spowodowane przez zwiększony przywóz zbóż i nasion oleistych z Ukrainy oraz w roku 2022 złożyli wniosek o przyznanie płatności bezpośrednich, w którym deklarowali uprawę kukurydzy, żyta, jęczmienia, owsa, pszenżyta, mieszanek zbożowych, rzepaku lub rzepiku. Wsparciem objęte są również spółdzielnie produkcji rolnej albo spółdzielnie rolników.

Dofinansowanie nie przysługuje rolnikowi, który jest jednocześnie podmiotem skupującym zboża lub nasiona oleiste w związku z prowadzoną przez ten podmiot produkcją zwierzęcą w odniesieniu do sprzedaży danego rodzaju zbóż, rzepaku lub rzepiku, które zostały zakupione przez ten podmiot. Maksymalna powierzchnia, do której można uzyskać wsparcie, wynosi 300 ha. Aby otrzymać pomoc trzeba sprzedać kukurydzę, żyto, jęczmień, owies, pszenżyto, mieszanki zbożowe, rzepak lub rzepik, podmiotom prowadzącym działalność w zakresie obrotu, skupu lub przetwórstwa zbóż lub nasion oleistych. Nabywcą może być także podmiot skupujący

zboża lub nasiona oleiste w związku z prowadzoną produkcją zwierzęcą.

Sprzedaż poszczególnych gatunków roślin musi nastąpić: między 1 grudnia 2022 a 30 czerwca 2023 roku – w przypadku żyta, jęczmienia, owsa, pszenżyta, mieszanek zbożowych lub nasion rzepaku lub rzepiku; między 15 kwietnia a 30 czerwca 2023 r. – w przypadku kukurydzy. Transakcja musi zostać udokumentowana fakturami VAT, ich duplikatami lub fakturami VAT RR. Jeśli o wsparcie ubiega się spółdzielnia produkcji rolnej albo spółdzielnia rolników, maksymalna powierzchnia objęta dofinansowaniem nie może przekroczyć łożyczynu liczby członków oraz 300 ha.

Przedłużenie możliwości składania wniosków o pomoc finansową z WPR

12 maja opublikowano rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dotyczące wydłużenia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Zgodnie z rozporządzeniem wnioski można składać do 30 czerwca. Dotyczy to wniosków o:

- 1/. płatności bezpośrednie;
- 2/. przejściowe wsparcie krajowe.

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

**Kujawskie Centrum Samouzdrawiania Naturą w Osłonkach nr 3,
powiat Radziejowski, zaprasza na siedmiodniowe turnusy
Odmładzania i Długowieczności – "PRZEBUDZENIE".**

Turnusy służą min. budowaniu spokoju wewnętrznego, możliwości wybaczenia innym, wdzięczności:

- za dar życia i możliwość samouzdrawiania oraz manifestacji pragnień. "Zrzucamy z pleców bagaż przeszłości",
- intencjonalnym oczyszczaniem komórek, oczyszczaniem organizmu i ciała emocjonalnego (Radykalne Wybaczenie)

Turnusy będą odbywały się w trwających, aż do odwołania cyklach.

Pierwszy turnus rozpoczyna się 5.07.2023 r. o godzinie 10.00 w biurze Kujawskiego Centrum Samouzdrawiania Naturą - Osłonki nr 3:

Badaniami stanu ciała, następnie zakwaterowaniem.

Turnus rozpoczyna się diagnozą stanu obecnego ciała - na sprzęcie fizyki kwantowej wraz z interpretacją wyników, zaleceniami i udostępnieniem dokumentacji medycznej uczestnikowi.

W ofercie podzielonej na całodniowe aktywności (szczegółowy plan zajęć i aktywności dotyczący poszczególnych dni zjazdu zostanie przekazany uczestnikom drogą mailową w momencie wysłania wiadomości z zapytaniem o plan zajęć):

- odkwaszenie organizmu oraz prawidłowe zakwaszenie żołądka (podanie wody z wodorowęglanem sodu/wody z łyżką naturalnego octu jabłkowego);
- wyrównanie pH organizmu - komora hiperbaryczna;
- oczyszczanie wątroby, woreczka żółciowego, nerek i dróg żółciowych z kamieni, pasożytów i innych patogenów - zastosowaniem prawidłowej diety, posiłków przygotowywanych z nieprzetworzonej żywności, żywej wody (odwrócona osmoza), uziemieniem, ssaniem oleju o poranku oraz zaleceniami dotyczącymi suplementacji organizmu;
- usprawnienie działania jelit/układu odpornościowego - grzybek tybetański + naturalne lokalne zsiadłe mleko;
- tlenoterapia w komorze hiperbarycznej 5 razy w tygodniu w trakcie trwania turnusu;
- terapia ruchem (chodzenie boso, spacerowanie rekreacyjne, wibromasaż, jazda na rowerze w czasie wolnym oraz Nordic Walking);
- terapia muzyką oraz dźwiękiem - muzyka 528Hz - niosąca fale uspokajające i kojące dla organizmu człowieka - sprzyjające wydzielaniu endorfin, serotoniny i dopaminy - czyli pomagające budować dobry nastrój i pomagające usprawnić proces szeroko rozumianego uzdrowienia, oczyszczenia DNA i komórek ze złogów pochodzących zarówno z toksycznego środowiska jak i uwięzionych emocji;
- dźwięk naturalnych instrumentów również "koi duszę" - pozwala na wydobywanie uwięzionych w ciele energii - uwięzionych na poziomie komórkowym emocji - złości, strachu i braku wybaczenia;
- chodzenie po trawie/ziemi/roście pozwala na przeniesienie z ziemi do ciała wolnych elektronów, efekt ten jest jednym z najsilniejszych przeciwutleniaczy. Matka Ziemia ma również zdolność do transformacji zalegających w naszym ciele emocjonalnym starych energii, których chcemy się pozbyć;
- przeżyjmy jej smutki, nasyćmy nasze ciała wolnymi elektronami, które również działają antybakteryjnie i oczywiście przeciwrakowo :) ;

e-BOK

Odczyty
Faktury
Umowy
Wodomierze
Korespondencja
Formularze
Wnioski

Zacznij korzystać już dziś!

Oddajemy w ręce naszych Klientów bezpłatne narzędzie, które pozwala na zdalną kontrolę oraz zarządzanie własnym kontem. Dzięki temu usprawni i przyspieszy to Państwu możliwość załatwienia wielu aspektów naszej działalności.

Serdecznie zapraszamy do korzystania!

więcej informacji:

www.ebok.zgkszamotuly.pl